

Rada
Evropské unie

Brusel 16. března 2015
(OR. en)

7267/15

COPS 76
COMAG 50
COMEM 58
PESC 296
CSDP/PSDC 144
COHAFA 34
SY 4

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Rada
Č. předchozího dokumentu:	7247/15 COPS 75 COMAG 49 COMEM 57 PESC 295 CSDP/PSDC 143 COHAFA 33 SY 3
Předmět:	Závěry Rady o regionální strategii EU pro Sýrii a Irák, jakož i hrozbu, kterou představuje ISIL/Dá'iš

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o regionální strategii EU pro Sýrii a Irák, jakož i hrozbu, kterou představuje ISIL/Dá'iš, přijaté Radou dne 16. března 2015.

**ZÁVĚRY RADY
O REGIONÁLNÍ STRATEGII EU PRO SÝRII A IRÁK, JAKOŽ I HROZBU, KTEROU
PŘEDSTAVUJE ISIL/DÁ'ÍŠ**

Rada pro zahraniční věci, 16. března 2015

1. EU je i nadále odhodlána zasazovat se o dosažení trvalého míru, stability a bezpečnosti v Sýrii, Iráku a širším regionu a bojovat proti hrozbě ze strany ISIL/Dá'íš. Pro udržitelný mír a stabilitu v regionu má zcela zásadní význam inkluzivní politická transformace v Sýrii a inkluzivní politická správa v Iráku. EU bude i nadále podporovat úlohu zvláštního vyslance OSN Staffana de Mistury a úsilí irácké vlády o dosažení těchto cílů. EU v této souvislosti připomíná závěry Rady ze dne 20. října a 15. prosince 2014 a ze dne 9. února 2015.

EU zdůrazňuje, že souběžně s bojem proti ISIL/Dá'íš a dalším teroristickým skupinám je třeba usilovat o nalezení trvalých politických řešení. Skupina ISIL/Dá'íš spáchala proti lidu Sýrie a Iráku barbarské činy. Představuje zjevnou hrozbu pro naše partnery na Blízkém východě, hrozbu pro mezinárodní bezpečnost a přímou hrozbu pro Evropu. Podílela se na teroristických útocích spáchaných na našem území i proti našim občanům v zahraničí. K řešení hrozby ze strany ISIL/Dá'íš a její násilné ideologie použije EU všechny své příslušné nástroje.

Rada vítá reakci vysoké představitelky, místopředsedkyně Komise na svou žádost o vypracování komplexní regionální strategie pro Sýrii a Irák, jakož i hrozbu, kterou představuje ISIL/Dá'íš.

Rada přijímá tuto regionální strategii EU pro Sýrii a Irák, jakož i hrozbu, kterou představuje ISIL/Dá'íš, na základě přiloženého společného sdělení¹ Evropské komise a vysoké představitelky EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a těchto závěrů.

¹ Dokument 6031/15.

2. EU bezvýhradně odsuzuje bezohledné útoky, brutální činy, zabíjení a porušování lidských práv, jichž se ISIL/Dá'iš a další teroristické skupiny dopouštějí, zejména vůči křesťanům a dalším náboženským a etnickým skupinám. EU zdůrazňuje, že je třeba zachovat mnohonárodnostní, nábožensky pluralitní a multikonfesní charakter syrské a irácké společnosti. EU podporuje mezinárodní úsilí a iniciativy, jejichž cílem je tyto otázky řešit, a v této souvislosti vítá ministerské zasedání, které se uskuteční v rámci Rady bezpečnosti OSN dne 27. března a které se bude zabývat otázkou obětí útoků a zneužívání z etnických či náboženských důvodů na Blízkém východě.

EU důrazně odsuzuje násilné činy páchané na dětech a jejich zneužívání a se znepokojením poukazuje na praxi skupiny Dá'iš/ISIL, která do svých ozbrojených jednotek zařazuje děti, nutí je účastnit se poprav a vystavuje je různým formám tělesného a psychologického nátlaku.

3. EU naléhavě vyzývá všechny mezinárodní aktéry, zejména země v daném regionu, aby při řešení těchto krizí hrály konstruktivní úlohu, neboť pro dosažení regionální a mezinárodní stability a nalezení trvalých řešení je jejich zapojení nezbytné.
4. EU podporuje úsilí, které v boji proti ISIL/Dá'iš vynakládá celosvětová koalice, včetně vojenské akce v souladu s mezinárodním právem. Připomíná, že pro porážku ISIL/Dá'iš je vojenská akce v tomto kontextu nezbytná, nikoli však postačující. EU bude postupovat v úzké koordinaci s mezinárodními partnery v rámci celosvětové koalice a jejích pracovních skupin zaměřených na stabilizaci, strategickou protiargumentaci, zahraniční teroristické bojovníky, boj proti financování terorismu a vojenskou akci. Bude rovněž nápomocna při provádění rezolucí Rady bezpečnosti OSN 2161, 2170, 2178 a 2199, jakož i dalších příslušných rezolucí. Sem budou patřit i bezpečnostní opatření stanovená ve strategii EU pro Sýrii a Irák týkající se boje proti terorismu a zahraničních bojovníků, kterou Rada potvrdila dne 20. října 2014 a která je nedílnou součástí regionální strategie EU.

EU vyzývá všechny státy k dodržování rezolucí Rady bezpečnosti OSN 2161 a 2199 s cílem zajistit, aby jejich státní příslušníci nebo osoby nacházející se na jejich území neposkytovali přímo ani nepřímo žádné prostředky, jiná finanční aktiva nebo hospodářské zdroje ve prospěch ISIL/Dá'iš, al-Káidy a přidružených skupin.

5. Při provádění strategie zaměří EU své úsilí na ty oblasti politiky, v nichž může být s ohledem na činnosti členských států přínosem. Pokud jde o politická opatření, bude EU postupovat v úzké koordinaci s opatřeními prováděnými mezinárodními a regionálními partnery a iráckou vládou a usilovat o doplňkovost s těmito opatřeními.
6. EU v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1325 a dalšími souvisejícími rezolucemi začlení do veškerého úsilí, jež bude v rámci strategie podporováno, jako jeden z klíčových cílů posilování postavení žen a jejich plné a účinné zapojení. Bez aktivní účasti žen na tomto úsilí se nelze zasazovat o udržitelná politická řešení nebo účinné strategie proti terorismu a násilnému extremismu. EU bude věnovat zvláštní pozornost násilí a nedostatečné bezpečnosti, kterým v dané oblasti čelí ženy a dívky, a vyzývá k okamžitému ukončení veškerého sexuálního a genderově podmíněného násilí.
7. Významnými pilíři reakce EU na následky krize budou i nadále humanitární pomoc a pomoc dlouhodobějšího rázu, přičemž humanitární pomoc se zaměří zejména na nejzranitelnější skupiny včetně dětí. Humanitární pomoc musí zůstat oddělena od vojenských operací a musí se jí dostat všem osobám, které ji potřebují, bez ohledu na jejich politickou, náboženskou, etnickou či jinou příslušnost nebo zeměpisnou oblast, v níž se nacházejí; tato pomoc musí vycházet pouze z potřeb a být poskytována při plném respektování humanitárních zásad neutrality, nestrannosti, lidskosti a nezávislosti humanitární činnosti, jak jsou zakotveny v Evropském konsensu o humanitární pomoci. Bude i nadále důsledně oddělena od ostatních oblastí činnosti EU, ani jim nebude podřízena.

EU s nesmírným znepokojením konstatuje, že se přístup k osobám v nouzi stává obtížnějším. EU vyzývá všechny strany k dodržování mezinárodního práva, včetně mezinárodního humanitárního práva a právních předpisů v oblasti lidských práv, a k zajištění trvalé ochrany civilistů a zdravotnických zařízení a bezpečného a neomezeného přístupu ke všem osobám, které potřebují pomoc. EU odsuzuje veškeré útoky na humanitární pracovníky a snahy o omezení přístupu humanitární pomoci.

8. EU důrazně odsuzuje úmyslné ničení archeologického a kulturního dědictví, kterého se ISIL/Dá'iš dopouští v Sýrii a Iráku, a extremistickou ideologii, kterou své činy zdůvodňuje, a poukazuje na to, že podle Římského statutu Mezinárodního trestního soudu lze tyto činy považovat za válečné zločiny. EU je odhodlána pomoci dokumentovat a chránit kulturní dědictví v Sýrii a v Iráku a současně je připravena přijmout odpovídající opatření v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 2199 v zájmu předcházení nezákonnému obchodování s kulturními statky, přičemž konstatuje, že toto nezákonné obchodování s kulturními díly přímo přispívá k financování ISIL/Dá'iš a dalších teroristických organizací.
9. EU oceňuje značné úsilí všech zemí, které poskytují přístřeší a ochranu uprchlíkům. Učiní vše pro to, aby jim i nadále pomáhala při poskytování ochrany a pomoci uprchlíkům a ohroženým hostitelským komunitám, při budování odolnosti a při dodržování mezinárodního práva, norem, úmluv a humanitárních zásad, mimo jiné prostřednictvím nového regionálního svěřeneckého fondu Evropské unie zřízeného v reakci na krizi v Sýrii (tzv. fondu Madad), který je otevřený všem dárcům. Fond Madad bude fungovat v úzké koordinaci se stávajícími mechanismy financování a v souladu s příslušným plánováním na vnitrostátní a mezinárodní úrovni, přičemž bude reagovat na priority stanovené v regionálním plánu OSN zaměřeném na uprchlíky a odolnost, a to na podporu účinné mezinárodní reakce na danou krizi.
10. EU si je plně vědoma obrovských bezpečnostních výzev, které krize představují pro celý region, zejména pro Libanon a Jordánsko. EU zdůrazňuje význam stávající podpory ze strany EU a členských států a opakuje, že je odhodlána tuto podporu poskytovanou oběma zemím dále posílit, aby byly schopny se s těmito výzvami vyrovnat.

11. Rada bude společně s ESVČ a Komisí v rámci příslušných pravomocí každého z těchto orgánů pracovat na plánovaném, urychleném a koordinovaném provádění strategie, mimo jiné prostřednictvím výměn osvědčených postupů a informací. Bude intenzivně usilovat o to, aby byla mobilizována odpovídající pomoc na dvoustranné úrovni, která doplní balíček pomoci ve výši 1 miliardy EUR vyčleněné z rozpočtu EU, s cílem zajistit zásadní společnou reakci pro účely provádění strategie.

Rada, ESVČ a Komise budou provádění strategie sledovat, mimo jiné prostřednictvím pololetních zpráv.

**

SÝRIE

12. V době, kdy konflikt v Sýrii trvá již pátý rok, EU opakuje, že pro jeho trvalé řešení je naléhavě zapotřebí inkluzivní politický proces směřující k transformaci, který povedou samotní Syřané, který bude vycházet z ženevského komuniké ze dne 30. června 2012 a bude v souladu s příslušnými rezolucemi Rady bezpečnosti OSN a který má za cíl zachovat jednotu, svrchovanost a územní celistvost země. Trvalého míru v Sýrii nelze dosáhnout, dokud nebudou vyřešeny legitimní stížnosti a požadavky všech složek syrské společnosti.
13. Brutální válka Asadova režimu proti vlastnímu obyvatelstvu, masivní porušování lidských práv a systematické vytváření překážek bránících demokratickým reformám významně přispěly k rozmachu ISIL/Dá'iš v Sýrii. Nepřípustné násilí páchané skupinou ISIL/Dá'iš a dalšími teroristickými skupinami, jako je Džabhát al-Núsra, i různými ozbrojenými jednotkami operujícími v Sýrii jenom zhoršuje již tak velké utrpení obyvatelstva. V důsledku svých politik a kroků nemůže být Asadův režim v boji proti ISIL/Dá'iš partnerem.

14. EU znovu vyjadřuje plnou podporu úsilí zvláštního vyslance OSN pro Sýrii Staffana de Mistury o dosažení strategické deeskalace násilí, která by měla zmírnit utrpení obyvatel a byla by východiskem pro trvale udržitelný a inkluzivní politický proces vedoucí k transformaci, která naplní očekávání všech Syřanů. EU vyzývá všechny strany v Sýrii, aby jasným a konkrétním způsobem prokázaly odhodlání podílet se na tomto procesu. EU naléhavě vyzývá aktéry, kteří mají vliv na zúčastněné strany, a zejména na Asadův režim, aby na ně vyvíjeli tlak s cílem dosáhnout ukončení veškerého násilí a konstruktivně se zapojit do procesu. EU důrazně odsuzuje eskalaci násilí ze strany Asadova režimu, mimo jiné v oblasti Aleppo, ohrožující snahy Staffana De Mistury.

15. Jakmile budou v Aleppu a v dalších oblastech v souladu s mezinárodním právem zastaveny nepřátelské akce na místní úrovni, EU je připravena poskytnout okamžitou praktickou podporu.

Bude rovněž hledat způsoby, jak posílit podporu, kterou v současnosti poskytuje pro účely místního řízení a správy a v zájmu obnoveného poskytování základních služeb a návratu k normálnímu stavu v oblastech se sníženým výskytem násilností, mimo jiné prostřednictvím již fungujícího svěřeneckého fondu pro syrskou obnovu se sídlem v Gaziantepu.

16. EU zdůrazňuje, že v zájmu zajištění bezpečnosti, veřejného pořádku a poskytování základních služeb obyvatelstvu v Sýrii je důležité zachovat struktury a funkce veřejné správy.

17. EU je odhodlána podporovat veškeré úsilí o politické řešení na základě vzájemné dohody, které bude vycházet z ženevského komuniké ze dne 30. června 2012 a bude v souladu s příslušnými rezolucemi Rady bezpečnosti OSN. Má-li toto úsilí přinést výsledky, musí být inkluzivní, musí do něj být zapojeny ženy a občanská společnost a musí být koordinované a doplněné opatřeními zaměřenými na budování důvěry, jako je ukončení nahodilých bombardování, zejména sudovými bombami, a svévolného zadržování. EU bude aktivně vybízet členy mezinárodního společenství, kteří mají vliv na syrské strany, aby převzali osobní odpovědnost za zajištění úspěchu výše uvedeného úsilí.

18. Klíčovou úlohu v rámci celého procesu hraje umírněná opozice uvnitř Sýrie i v zahraničí. Jedná se o zásadní prvek jak z hlediska budoucího politického urovnání, tak z hlediska boje proti extremistickým skupinám na místě. EU vítá a podporuje další úsilí, které vyvíjí Národní koalice syrských revolučních a opozičních sil s cílem pomoci umírněným skupinám, aby se spojily, přijaly společnou strategii a poskytly syrskému lidu alternativu. I nadále bude podporovat veškeré úsilí směřující k tomuto cíli. Bude rovněž pokračovat v poskytování politické a praktické podpory umírněné opozici.
19. Dokud budou represe pokračovat, bude EU pokračovat ve své politice ukládání dalších sankcí namířených proti režimu a těm, kteří jej podporují. V této souvislosti připomíná, že začátkem tohoto měsíce EU v rámci svých omezujících opatření přijatých s ohledem na situaci v Sýrii zařadila na seznam dalších 13 osob a subjektů.
20. Důvodem k vážnému znepokojení jsou zprávy o hrubém, rozsáhlém a soustavném porušování a zneužívání lidských práv a o sektářském násilí. EU vítá devátou zprávu vyšetřovací komise OSN a odsuzuje zločiny proti lidskosti a porušování a zneužívání lidských práv, jež jsou ve zprávě podrobně popsány a za jejichž spácháním stojí zejména Asadův režim a teroristické skupiny. EU podporuje obnovení mandátu této vyšetřovací komise. Rovněž podporuje zdokumentování trestných činů v Sýrii, aby bylo zajištěno, že všichni pachatelé budou pohnáni k odpovědnosti. EU znovu opakuje svoji výzvu Radě bezpečnosti, aby otázky týkající se situace v Sýrii postoupila k řešení Mezinárodnímu trestnímu soudu.
21. EU vítá rezoluci Rady bezpečnosti OSN 2209, a zejména ustanovení kapitoly VII, v nichž se rozhodně odsuzuje jakékoliv používání toxických chemických látek, například chloru, jako zbraně v Sýrii. EU opětovně odsuzuje používání plynného chloru jako chemické zbraně ze strany Asadova režimu, jež je bezostyšným porušením mezinárodního práva a lze je považovat za válečný zločin a zločin proti lidskosti. EU zdůrazňuje, že všechny osoby, které mají tyto hrůzné činy na svědomí, musejí být pohnány k odpovědnosti.

EU vyzývá Asadův režim, aby plně spolupracoval s vyšetřovací misí OPCW. EU znovu opakuje, že je připravena podpořit opatření stanovená v této rezoluci i v rezolucích předešlých.

22. EU s velkým znepokojením konstatuje, že se nadále zvyšuje potřeba humanitární pomoci, zatímco přístup k ohroženému obyvatelstvu se potýká se stále více omezeními. EU odsuzuje pokračující neústupnost Asadova režimu ohledně přístupu humanitární pomoci a využívání administrativních postupů k vytváření překážek pro rychlé a trvalé poskytování této pomoci, včetně lékařského materiálu. EU znovu opakuje svoji výzvu všem stranám, zejména Asadovu režimu, aby v plném rozsahu prováděly ustanovení rezolucí Rady bezpečnosti OSN 2139, 2165 a 2191. EU bude usilovat o důslednější provádění těchto rezolucí s cílem poskytovat pomoc těm Syřanům, kteří se nacházejí v nejzoufalejší situaci, nezávisle na tom, o jakou stranu hranice nebo linie konfliktu se jedná. EU rovněž odsuzuje pokračující obléhání civilistů a připomíná, že režim nese primární odpovědnost za zajištění ochrany svého vlastního obyvatelstva. EU je hluboce znepokojena tím, že ISIL/Dá'iš má velmi negativní dopad na přítomnost a působení humanitárních organizací a aktérů v severní Sýrii, čímž ohrožuje jejich humanitární poslání.
23. EU a její členské státy jsou největším přispěvatelem mezinárodní reakce na krizi v Sýrii, neboť vyčlenily doposud více než 3,2 miliard EUR na pomoc a obnovu jak pro osoby zasažené konfliktem uvnitř Sýrie, tak i pro uprchlíky a hostitelské komunity žijící v sousedním Libanonu, Jordánsku, Iráku a Turecku. Pokud jde o třetí mezinárodní humanitární dárcovskou konferenci pro Sýrii, která se bude konat v Kuvajtu dne 31. března, Rada opakuje závazek ze strany členských států, že spolu s finančním balíčkem Evropské komise předloží významné závazky nového financování v humanitární a rozvojové oblasti, které budou odrážet rozsah a vleklou povahu krize. Rada dále vyzývá všechny mezinárodní partnery, aby v Kuvajtu rovněž předložili významné závazky a v delším horizontu zvýšili také úroveň i předvídatelnost své příslušné podpory lidem zasaženým syrskou krizí v tomto regionu.

**

24. EU znovu opakuje svou důraznou podporu jednotě, svrchovanosti a územní celistvosti Iráku. Zdůrazňuje rovněž, že pevně podporuje iráckou vládu, v jejímž čele stojí premiér Abádí, a vítá její odhodlání pokračovat v reformách a komplexním dialogu s cílem dosáhnout začlenění, národního usmíření a dlouhodobého míru a stability, a v této souvislosti vítá konkrétní pokrok, jehož bylo dosaženo v několika oblastech, včetně přijetí rozpočtu. EU vyzývá vládu a zákonodárny sbor, aby zvýšily své reformní úsilí s cílem rychle dosáhnout skutečného pokroku. Zdůrazňuje význam dohody o převodech výnosů z ropy mezi federální vládou Iráku a kurdistánskou regionální vládou a obě vlády vyzývá, aby v konstruktivním duchu dořešily další otázky. Vyzývá země v regionu, aby podpořily iráckou vládu v jejím úsilí o znovunastolení trvalého míru a stability v Iráku.
25. EU odsuzuje pokračující přítomnost a brutální činy ISIL/Dá'íš v Iráku a trvá na tom, že má-li být ISIL/Dá'íš poražena a má-li být dosaženo dlouhodobé stability, je třeba řešit politickou a bezpečnostní krizi, které Irák čelí. EU naléhavě vyzývá všechny složky irácké společnosti, aby se v boji proti ISIL/Dá'íš spojily. Důvodem k vážnému znepokojení jsou zprávy o hrubém a rozsáhlém porušování a zneužívání lidských práv a o sektářském násilí. EU zdůrazňuje, že pro stabilizaci Iráku je důležité plné dodržování mezinárodního práva, lidských práv a zásad právního státu. Odsuzuje mimosoudní popravky páchané různými ozbrojenými skupinami, k nimž došlo podle nedávných zpráv, a připomíná, že boj proti terorismu bude úspěšný pouze tehdy, pokud bude veden při plném dodržování mezinárodních lidských práv. Zdůrazňuje, že je třeba opětovně vybudovat inkluzivní a demokraticky kontrolované irácké bezpečnostní síly, že všechny ozbrojené skupiny musí podléhat velení a kontrole iráckého státu a že pachatelé násilí a zneužívání musí být pohnáni k odpovědnosti. EU znovu opakuje svoji výzvu Iráku, aby přistoupil k Římskému statutu.

26. EU vyzývá vládu Iráku i kurdistánskou regionální vládu, aby vyvinuly veškeré možné úsilí s cílem zajistit, aby humanitární pomoc byla poskytována všem vnitřně vysídleným osobám a uprchlíkům v souladu s mezinárodním právem a humanitárními zásadami. EU vybízí všechny příslušné orgány, aby posílily současné úsilí o registraci vnitřně vysídlených osob a nabídly stejnou ochranu všem etnickým a náboženským komunitám, které jsou součástí irácké společnosti, jakož i syrským uprchlíkům. Zdůrazňuje, že je třeba odpovídajícím způsobem posílit civilně-vojenskou koordinaci v souladu s humanitárním právem.

EU a její členské státy byly v roce 2014 druhým největším dárcem humanitární pomoci v reakci na krizi v Iráku; poskytly 163 milionů EUR na naléhavou humanitární pomoc. EU své humanitární úsilí v roce 2015 zvýší.

27. EU se zavazuje k plné podpoře úsilí irácké vlády, jakož i kurdistánské regionální vlády o provedení nezbytných reforem napříč celou řadou odvětví. EU vyjadřuje své odhodlání úzce spolupracovat s iráckými partnery za použití všech dostupných nástrojů, jak je stanoveno ve společném sdělení, mimo jiné prostřednictvím dohody o partnerství a spolupráci mezi EU a Irákem, iniciativ zaměřených na usmíření a budování míru, opatření týkajících se transparentnosti a odpovědnosti, včetně bezpečnostního sektoru a justičního systému, které je třeba posílit, poskytování rozvojové pomoci a spolupráce v oblasti boje proti terorismu. EU i členské státy jsou kromě toho i nadále odhodlány poskytovat dlouhodobou pomoc.

PRVKY REGIONÁLNÍ STRATEGIE EU PRO SÝRII A IRÁK I PRO HROZBU PŘEDSTAVOVANOU SKUPINOU DÁ'ÍŠ

Shrnutí

Dne 20. října 2014 Rada pro zahraniční věci prohlásila, že EU je odhodlána řešit komplexním a koordinovaným způsobem krize v Sýrii a Iráku i hrozbu, již představuje skupina Dá'íš². Vyzvala proto vysokou představitelku Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, místopředsedkyni Evropské komise, aby vypracovala komplexní regionální strategii EU.

Cílem tohoto společného sdělení je nastínit opatření, kterými se EU a její členské státy budou podílet na obnově míru a bezpečnosti v Sýrii a Iráku. Opatření vycházejí z hloubkové analýzy situace v obou zemích a faktorů podílejících se na současných krizích, jako je například represivní diktátorský režim, ozbrojené konflikty, zkorumpovaná veřejná správa vylučující některé skupiny obyvatelstva, porušování lidských práv, náboženské rozdělení, pocit některých skupin sunnitského obyvatelstva, že jim bylo odebráno volební právo, jakož i napětí mezi regionálními mocnostmi s nepříznivým důsledky pro vnitřní záležitosti Sýrie a Iráku.

Reakce EU, představená v tomto sdělení, staví na stávajících analýzách a strategiích³ a má tyto cíle:

- Vymezit zájmy EU a stanovit příspěvek EU k širšímu mezinárodnímu úsilí o dosažení trvalého míru a bezpečnosti v Sýrii, Iráku a celém širším regionu, jakož i čelit hrozbě, již představuje skupina Dá'íš.*
- Dosáhnout doplňkovosti mezi opatřeními EU a členských států EU prostřednictvím společné odpovědnosti za strategii a stanovením společných cílů.*
- Řešit společné prvky krizí v Iráku a Sýrii (hlavně teroristickou hrozbu a závažné humanitární důsledky vyvolané těmito krizemi), jakož i jejich specifika.*
- Vyzývat země tohoto regionu, aby přijaly zvláštní odpovědnost za ukončení krizí a řešení násilného extremismu, jež praktikuje Dá'íš a další teroristické skupiny, a nabídnout odpovídající podporu ze strany EU.*
- Uvědomovat si přirozená omezení bezpečnostních a protiteroristických zásahů navzdory tomu, že v krátkodobém horizontu může být nutný vojenský zásah. V reakci EU se proto klade důraz na potřebu trvalého a komplexního zapojení s cílem vyřešit základní dynamiku konfliktu prostřednictvím diplomatického úsilí a dlouhodobé podpory politických reforem, socioekonomického rozvoje a usmíření etnických i náboženských skupin.*

² Takzvaný Islámský stát v Iráku a Levantě, jehož zkratka v arabštině je Dá'íš.

³ Sdělení JOIN(2013) 22 ze dne 24. června 2013 *Na cestě ke komplexnímu přístupu EU k syrské krizi a strategii EU týkající se boje proti terorismu pro Sýrii a Irák se zvláštním zaměřením na zahraniční bojovníky* přijatá Radou pro zahraniční věci 20. října 2014, dokument Rady 14451/14.

Opatření předkládaná v tomto společném sdělení se vzájemně umocňují, a proto se v zásadě musí provádět souběžně. Podrobné pořadí důležitosti jednotlivých navrhovaných opatření bude třeba stanovovat pružně v průběhu plnění této strategie, neboť EU musí reagovat na měnící se situaci na místě a usilovat o doplňkovost se snahami mezinárodního společenství.

- *Pro dosažení svých cílů a zajištění účinnosti své reakce musí EU zabezpečit udržitelné a předvídatelné financování odpovídající bezprecedentní míře potřeb v regionu. Komise tedy navrhuje poskytnout v letech 2015 a 2016 z rozpočtu EU balíček pomoci ve výši 1 miliardy EUR. Podrobnosti tohoto návrhu jsou uvedeny ve finančním výkazu připojeném k tomuto sdělení.*

1 – SOUVISLOSTI

Potřeba komplexního politického rámce EU pro Sýrii a Irák

Blízký východ v současnosti prochází hlubokou krizí. Konflikty v Sýrii a Iráku jsou nejen odrazem, ale i motorem této krize a mají stále větší potenciál destabilizovat sousední země i širší region. Krize způsobila humanitární katastrofu, jež postihla více než 13,5 milionu lidí, kteří byli přinuceni uprchnout ze svých domovů (3,8 milionu syrských uprchlíků v sousedních zemích – UNHCR odhaduje, že do konce roku 2015 dosáhne jejich počet 4,3 milionu – a jen v Sýrii 7,6 milionu vnitřně vysídlených osob), a více než 17 milionů lidí, kteří potřebují humanitární pomoc (12,2 milionu v Sýrii a 5,2 milionu v Iráku).

Po více než čtyřech letech brutálního konfliktu v Sýrii se ukázalo, že proklamovaný úmysl skupiny Dá'íš jednat jako alternativní stát s radikální ideologií je přitažlivý pro extremisty v regionu i mimo něj, zejména v těch syrských a iráckých oblastech, kde se zhroutila státní moc a převážil pocit politické a socioekonomické marginalizace.

Jakožto významný aktér v regionu nese EU odpovědnost za to, že využije svého vlivu a četných nástrojů, jež má k dispozici, účinným a soudržným způsobem na ochranu lidského života, lidských práv a důstojnosti, a že v úzké spolupráci s regionálními a mezinárodními partnery pomůže tyto krize vyřešit. Tato strategie konkrétně navazuje na *strategii EU týkající se boje proti terorismu pro Sýrii a Irák se zvláštním zaměřením na zahraniční bojovníky* a na společné sdělení *Na cestě ke komplexnímu přístupu EU k syrské krizi* a doplňuje je. Kromě toho existují přesvědčivé důvody, proč by EU měla ve vlastním zájmu zvýšit svou angažovanost v Sýrii, Iráku a sousedních zemích. Patří mezi ně: porušování všeobecně uznávaných práv a hodnot, které jsou základem evropské zahraniční politiky; riziko zhroucení veřejné moci a politického chaosu v přetížených zemích hostících uprchlíky, jako je Libanon a Jordánsko, k němuž se přidávají migrační tlaky plynoucí z vysídlování obyvatelstva a související obchodování s lidmi; skutečnost, že Dá'íš ovládá oblast na území dvou států; riziko rozšíření terorismu v podobě praktikované skupinou Dá'íš do jiných zemí a riziko další destabilizace regionu; hrozba pro bezpečnost EU ze strany občanů EU (a jiných), kteří se připojili k teroristickým skupinám jako zahraniční bojovníci; cena za ztrátu Sýrie a Iráku jako partnerů pro trvalý mír na Blízkém východě, obchodních partnerů a dodavatelů energie a ztráta kulturního dědictví.

Souvislosti

Od vojenského převratu v roce 1966, kdy se k moci dostala autokratická strana Baas, zažila **Sýrie** období soužití různých náboženských skupin a stability udržované represemi. Bašár al-Asad, který se dostal k moci po smrti svého otce v roce 2000, slíbil politické a hospodářské reformy, ale svým slibům nedostál. Otevření syrského hospodářství a následný růst soukromého sektoru odhalily značné sociální rozdíly. Nezbytné strukturální reformy, které EU podněcovala tím, že Sýrii nabídla perspektivu dohody o přidružení⁴, se nikdy v plné míře neuskutečnily. Liberalizace národního hospodářství přinesla hospodářský růst, z něhož těžila především elita vázaná na režim a jeho bezpečnostní složky, aniž by došlo k udržitelnému a spravedlivému rozvoji.

V roce 2011 Asadův režim brutálně potlačil poklidné protesty s demokratickými ambicemi, které byly inspirovány hnutím arabského jara v jiných zemích a podněcovány pocitem nespokojenosti s převládajícím neinkluzivním politickým a hospodářským pořádkem. To přimělo část syrského obyvatelstva k ozbrojenému povstání. Brutální potlačení protestů a povstání ze strany Asadova režimu, rozsáhlé porušování lidských práv a systematické maření demokratických reforem, jakož i pokračování konfliktu, jehož konec je v nedohlednu, vedly k postupnému zvyšování moci extremistických skupin na úkor umírněné opozice. Bojujícím stranám pomáhaly vnější síly, což situaci dále vyhrotilo. Vzrůstala přitažlivost i schopnosti hnutí Džabhat an-Nusra, oficiální odnože sítě al-Káida v Sýrii, a následně i skupiny Dá'iš. V roce 2014 se skupině Dá'iš podařilo zejména získat kontrolu nad oblastmi bohatými na ropu a zemní plyn ve východní Sýrii, nad západním Irákem a hraničními přechody na syrsko-turecké hranici, o něž předtím soupeřila s jinými ozbrojenými skupinami.

V **Iráku** následovalo po pádu režimu Saddáma Husajna období nestability, sektářských konfliktů a teroristického násilí, na které mezinárodní společenství včetně EU intenzivně reagovalo ve snaze pomoci Iráku při procesu transformace. V roce 2012 podepsala EU s Irákem dohodu o partnerství a spolupráci. Navzdory přijetí demokratické ústavy, nárůstu produkce ropy a zlepšení makroekonomické stability však procesu irácké transformace bránilo neustávající násilí, politická nestabilita, autoritářský režim, vládní politiky vylučující některé skupiny obyvatelstva, vysoká korupce a nedostatečné strukturální reformy.

Tyto negativní jevy se ještě zrychlily po odchodu amerických jednotek na konci roku 2011. Především mnoho sunnitů pociťovalo čím dál větší odcizení od politického uspořádání po roce 2003, zejména z těchto důvodů: vyloučení z politického rozhodování; nedostatečný hospodářský a sociální rozvoj sunnitských oblastí, který vedl k neodpovídajícímu poskytování základních služeb; svévolné uplatňování právních předpisů tzv. debaasifikace (snaha zabránit někdejší politicky aktivním přívržencům Saddáma Husajna ze strany Baas zastávat veřejné funkce); vyloučení vojenského personálu působícího v Saddámově režimu z iráckých bezpečnostních sil; přehnaně tvrdá činnost policie v sunnitských oblastech, včetně prokázaného zabíjení sunnitských občanů; špatný rámec pro lidská práva a rozšířená korupce a nepotismus. Současně se šíitská komunita začala po letech utlačování ze strany sunnitů pomalu orientovat v novém pořádku, převážně šíitská vláda však nikdy nezískala plnou podporu v celé zemi. K prohloubení náboženského rozdělení přispěly sunnitské teroristické útoky proti šíitskému obyvatelstvu. Počínaje rokem 2013 se skupiny sunnitského obyvatelstva začaly bouřit proti federální vládě, což otevřelo cestu nové vlně teroristických skupin inspirovaných al-Káidou, zejména skupině Dá'iš a neobaasistickým skupinám, které v červnu 2014 převzaly kontrolu nad rozsáhlými územími na západě a severu Iráku.

⁴ O dohodě o přidružení se jednalo v letech 1997 až 2004 a znovu v roce 2008, ale nikdy nebyla podepsána.

Dá'íš tak zúročila a využila nespokojenost části sunnitského obyvatelstva v Sýrii i v Iráku k prosazování svých cílů.

Hrozba, již představuje Dá'íš pro Sýrii, Irák a sousední země

Dá'íš a jiné teroristické skupiny představují nový druh hrozby pro Sýrii, Irák, širší region i mezinárodní společenství jako celek.

- Dá'íš je přeshraniční organizace, která působí na území dvou svrchovaných států se záměrem jednat jako stát (ovládá území, organizuje příjmy k financování ústředního rozpočtu, ukládá daně, poskytuje základní služby atd.). Vysoce viditelné teroristické a jiné trestné činy v Sýrii a Iráku provádí ve spojení s vojenskými akcemi, které se podobají povstání. Podobně smýšlející organizace z několika arabských, afrických a asijských zemí se jí zavázaly věrností a poskytují jí podporu.
- Dá'íš cynicky zneužívá obrazů zlatého věku islámských politických dějin. Chalífát představuje jako naplnění touhy po politické a kulturní jednotě. Dále usiluje o rozšíření svého území do sousedních zemí – Libanonu, Jordánska a zemí Zálivu. Její územní ambice, schopnosti, formy prezentování a navazování kontaktů, zejména díky dokonalému používání sociálních médií, nemají obdoby. Akce této skupiny mají ohlas u jiných skupin v regionu, v severní a subsaharské Africe i v Asii. Některé z nich přísahaly skupině Dá'íš věrnost. Vyhlášení tzv. chalífátu, po němž následovala mezinárodní vojenská akce s cílem potlačit tuto teroristickou hrozbu, vedlo k významnému přílivu zahraničních teroristických bojovníků, kteří se k této skupině připojili v Sýrii a v Iráku.
- Jako součást záměrné taktiky prosazovat svoji moc v oblastech, kde se zhroutila moc státní, se Dá'íš dopouští otřesného porušování lidských práv, které lze kvalifikovat jako zločiny proti lidskosti a válečné zločiny, například masových vražd civilistů, otrokářství, mučení, svévolných poprav a rozšířeného sexuálního a genderového násilí, přičemž cílí na etnické a náboženské menšiny i na příslušníky sunnitských společenství, které vnímá jako hrozbu. Tato situace již vyvolala značné přesuny obyvatelstva v regionu, způsobila značnou traumatizaci vysídlených osob, zejména žen a dětí a vyvolala obrovský příliv uprchlíků do sousedních zemí i zvýšený migrační tlak na EU.
- Dá'íš podporuje nezákonné vykopávky archeologických předmětů a předmětů kulturní hodnoty a využívá míst celosvětového významu včetně památek zapsaných na seznam světového dědictví k vojenským účelům, což vede k jejich postupnému ničení.
- Předpokládá se, že v současnosti se tato teroristická organizace financuje sama ze zdrojů, jako je nelegální prodej ropy a jiných komodit, ukládání daní, obchod s lidmi, nelegální obchod s kulturními statky, únosy za účelem vymáhání výkupného a rabování (včetně bankovních loupeží), takže již není závislá na darech regionálních sponzorů.

Kurdská otázka

Vystupňování násilí vedlo kurdské komunity k posílení samosprávy či požadování nezávislosti, což může mít důsledky pro celistvost a případně i dlouhodobou stabilitu obou zemí.

V Iráku se nyní k celkové zátěži plynoucí z úkolů, které musí irácká vláda urychleně řešit vedle snahy o porážku Dá'íš, přidaly i neshody mezi Kurdistánem a federální vládou, jež zůstávají nevyřešeny po řadu let a týkají se například schválení stálého mechanismu pro sdílení příjmů (zákona o uhlovodících) a statusu sporných území.

Syrský režim přiměl syrské Kurdy neúčastnit se od počátku roku 2011 povstání výměnou za faktickou autonomii v regionech na severovýchodě Sýrie osídlených převážně tímto etnikem. Od vzniku Dá'íš stojí syrští Kurdové spolu s Kurdy ze sousedních zemí v první linii boje proti této skupině. Nejprve bránili oblasti v Sýrii (2013) a Iráku (na hoře Sindžár v roce 2014) osídlené převážně Kurdy a také přístup ze Sýrie do zbývající části iráckého Kurdistánu. Následně hájili i obležené město Kobani a další samozvané „autonomní kantony“ s převážně kurdským obyvatelstvem.

Jakákoli podpora, kterou EU poskytne ozbrojenému kurdskému odporu proti Dá'íš, musí být doprovázena dostatečným ujištěním o trvalé účtě EU k územní celistvosti států v regionu.

Riziko přelévání konfliktu do sousedních zemí

Libanon

Konflikt v Sýrii a vysoký počet registrovaných i neregistrovaných uprchlíků v Libanonu (přibližně 1,2 milionu v lednu 2015, tj. více než 25 % libanonského obyvatelstva) stupňuje existující napětí v libanonské společnosti, institucích a komunitách a navíc klade značné nároky na omezené přírodní zdroje. Vzhledem k tomu, že libanonská vláda zvolila tzv. politiku distancování se od konfliktu v Sýrii, jež staví na prohlášení z Baabdá z června 2012, se do konfliktu stále více přímo zapojuje Hizballáh a sunnitské teroristické skupiny. Sřety mezi libanonskými bezpečnostními silami a syrskými ozbrojenými skupinami v oblasti Aarsal ve východní části údolí Biká v srpnu 2014 a opakované sřety v Tripolisu poukázaly na hrozbu, jaké je vystaven zejména severní Libanon.

Jordánsko

Jordánsko má mnohem jednodušší obyvatelstvo než Libanon, alespoň z hlediska náboženského vyznání. Přítomnost více než 600 000 syrských uprchlíků v zemi však vytváří tlak na poskytování služeb a na omezené přírodní zdroje, zejména vodu. Stejně jako v Libanonu představuje riziko pro budoucnost otázka přístupu ke vzdělání a pracovním příležitostem, která se musí řešit.

Turecko

Turecko na svém území nyní hostí přes 1,65 milionu syrských uprchlíků (podle vládních údajů), což představuje největší syrskou komunitu tohoto druhu. Poskytuje také významnou humanitární pomoc (podle vládního odhadu více než 4 miliardy dolarů od roku 2011). Turecko požaduje silnější mezinárodní podporu na zvládnutí následků krize.

2 – CÍLE

Obecným cílem této strategie je bojovat proti hrozbě, již představuje Dá'íš a další teroristické skupiny pro regionální a mezinárodní stabilitu, vytvořit zároveň podmínky pro politickou transformaci v Sýrii otevřenou všem a pro trvalou stabilitu v Sýrii, Iráku a zemích regionu hostících uprchlíky a současně zmírnit utrpení způsobené pokračujícím násilím a vysídlováním.

- Základem této strategie je kombinace diplomatického úsilí na politické a pracovní úrovni, komunikační činnost a praktická podpůrná opatření. K dosažení svých cílů a zajištění účinnosti své reakce musí EU zabezpečit udržitelné a předvídatelné financování odpovídající bezprecedentní míře potřeb v regionu. Komise tedy navrhuje poskytnout v letech 2015 a 2016 balíček pomoci z rozpočtu EU ve výši 1 miliardy EUR. Podrobnosti tohoto návrhu jsou uvedeny ve finančním výkazu připojenému k tomuto sdělení.

Důležitou podmínkou úspěchu strategie EU je dosažení součinnosti a doplňkovosti mezi opatřeními EU a jejích členských států na politické i operační úrovni. Na politické úrovni by strategie měla nabídnout rámec pro lepší sladění diplomatického úsilí EU a členských států. Na operační úrovni by strategie měla zejména nabídnout celkový rámec pro navýšení financování i pro koordinaci dárců z EU a společné plánování (mimo jiné prostřednictvím regionálního svěřenského fondu zřízeného v reakci na krizi v Sýrii, tzv. fondu Madad). Členské státy se vyzývají, aby na dvoustranné úrovni nadále mobilizovaly pomoc a zajistily, aby se jejich společná reakce přinejmenším rovnala finančním prostředkům vyčleněným z rozpočtu EU.

Ohroženému obyvatelstvu bude nadále poskytována humanitární pomoc podle potřeb a při plném dodržování mezinárodně uznávaných humanitárních zásad lidskosti, neutrality, nestrannosti a nezávislosti.

2.1 CÍLE SPOLEČNÉ PRO SÝRII, IRÁK A OSTATNÍ ZASAŽENÉ ZEMĚ

2.1.1 Podporovat regionální angažovanost v zájmu bezpečnosti a dlouhodobého míru

Trvalé diplomatické působení EU na vysoké úrovni v tomto regionu má zásadní význam pro podporu nezbytných změn. Země regionu, hlavně státy Perského zálivu, Egypt, Turecko a Írán, jsou touto situací v mnoha směrech přímo dotčeny a v očích veřejnosti na Blízkém východě mají v porovnání s mezinárodním společenstvím lepší předpoklady k tomu, aby se podílely na boji proti Dá'íš. Zároveň je to v jejich zájmu, neboť přesahy krize v Sýrii a Iráku jsou ohroženy v první řadě ony. Kromě toho je v Sýrii, Iráku a ostatních dotčených zemích rivalita mezi hlavními regionálními aktéry jednou z hybných sil násilí a sektářského napětí, z nichž Dá'íš těží. Ze všech těchto důvodů musí EU regionální aktéry aktivně podporovat, aby převzali osobní odpovědnost za řešení hrozby představované skupinou Dá'íš a prosazování míru v regionu se zaměřením na oblasti, kde se jejich zájmy protínají. V regionu musí EU rovněž podpořit a posílit umírněné hlasy a prosazovat jinou vizi, než jakou nabízejí teroristické skupiny.

Prostředky zapojení EU:

Soustředěná politická a diplomatická spolupráce se zeměmi tohoto regionu na dvoustranné i kolektivní úrovni prostřednictvím Ligy arabských států, Rady pro spolupráci v Zálivu a Organizace islámské spolupráce, jakož i s ostatními nápomocnými zeměmi a organizacemi. Kromě jasného odsouzení Dá'iš by její součástí měl být dialog o kulturní rozmanitosti, náboženství a ideologii s cílem bojovat proti násilnému extremismu, podpora vědecké diplomacie a dalších forem mezilidských kontaktů a snaha o vyvrácení mylných představ uvnitř EU o vývoji v tomto regionu.

2.1.2 Izolovat a porazit Dá'iš jako vojenskou sílu a teroristickou organizaci a potlačit její ideologický vliv

○ Podporovat a posílit ozbrojené síly bojující proti Dá'iš

V rámci vojenské reakce celosvětové koalice proti Dá'iš⁵ se plánují letecké údery na ozbrojené síly Dá'iš, jakož i dodávky smrtícího a nesmrtícího vybavení a poskytování výcviku a zpravodajské podpory iráckým bezpečnostním silám, kurdským ozbrojeným milicím (pešmerga), a je-li to možné, i umírněné opozici v Sýrii. Rada doposud nepřijala žádné rozhodnutí o účasti EU ve vojenských operacích za tímto účelem. EU nebyla pověřena ani koordinací, ani plněním funkce centrály pro shromažďování informací o dodávkách zbraní či jiné vojenské pomoci, což by se však mohlo zvážit. Kromě toho musí EU zajistit, že ona sama dokáže ve všech směrech dostatečně pružně reagovat na vývoj vojenských operací.

○ Zastavit příliv zahraničních teroristických bojovníků a přísun finančních prostředků a zbraní pro Dá'iš

Podle *strategie EU týkající se boje proti terorismu se zvláštním zaměřením na zahraniční bojovníky*, jež je součástí této komplexní regionální strategie, zintenzivní EU snahu izolovat Dá'iš a zabránit přísunu prostředků, které potřebuje pro své operace, a to v souladu s příslušnými rezolucemi Rady bezpečnosti OSN a při plném respektování unijních a mezinárodních norem v oblasti lidských práv. Je k tomu nutný otevřený a intenzivní politický dialog s Tureckem a státy Zálivu koordinovaný s ostatními partnery (včetně USA). Takový dialog by měl být spojen s praktickou podporou při budování kapacit s cílem zajistit, že se země regionu dokáží účinně postavit hrozbě zahraničních bojovníků, a zabezpečit efektivní uplatňování sankcí a jiných opatření proti Dá'iš prostřednictvím silnější ochrany hranic. Souvisejícím cílem těchto opatření je vypátrat osoby zapojené do zločinů proti lidskosti a válečných zločinů, zastavit korupci a pašování osob, z nichž má Dá'iš prospěch, a postavit pachatele před soud. Dále bude nutné zesílit kontrolu finančních toků přes finanční instituce i tradiční finanční síť.

EU se také bude snažit bránit násilnému terorismu v zemích regionu prostřednictvím deradikalizačních programů a předcházení radikalizaci. Podporu musí prioritně poskytnout na budování kapacit boje proti terorismu se zaměřením na zahraniční bojovníky, a to s přihlédnutím ke schopnosti partnerských zemí plnit kritéria v oblasti lidských práv a politických svobod. Klíčovou oblastí reforem, kterou by EU měla podpořit, je reforma protiteroristických zákonů v zemích regionu.

⁵ Celosvětová koalice vznikla v září 2014 a má podporu více než 60 zemí včetně klíčových zemí v regionu. EU podporuje činnost této koalice včetně vojenských akcí v souladu s mezinárodním právem.

Pro důvěryhodnost úsilí zaměřeného na boj proti terorismu je zásadní rozlišovat mezi Dáíř a ostatními teroristickými organizacemi na jedné straně a skupinami hájícími nenásilné formy politického islámu na straně druhé. Diplomacie EU se také musí snažit upozorňovat na riziko, že potlačení těchto skupin povede k jejich radikalizaci. Je důležité zajistit, aby partnerské země používaly pouze nezbytná a přiměřená donucovací opatření a nesnižovaly minimální normy pro ochranu lidských práv.

Prostředky zapojení EU: Působení EU v této oblasti se bude skládat z opatření EU a členských států, a to na základě jejich proveditelnosti a vývoje priorit. Mělo by zahrnovat politickou a odbornou spolupráci s příslušnými institucemi zemí regionu, příspěvky členských států EU a případně financování z *nástroje přispívajícího ke stabilitě a míru* (IcSP), *evropského nástroje sousedství* (ENI) a financování v rámci SZBP. Opatření EU musí být prováděna v souladu s Listinou základních práv EU.

Zahraniční bojovníci

- Opatření proti přílivu zahraničních bojovníků na území Sýrie a Iráku a pro řešení situace navrátilců (budou podrobněji vymezena počátkem roku 2015 v souladu s cíli stanovenými ve *strategii EU týkající se boje proti terorismu se zvláštním zaměřením na zahraniční bojovníky*).
- Podpora Turecka, Libanonu a Jordánska ke zvýšení bezpečnosti hranic.
- Budování kapacit v regionu za účelem provedení rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2178, mimo jiné v oblasti správy a zabezpečení hranic, včetně stopové detekce výbušnin a odborných znalostí o letištní infrastruktuře a uspořádání letišť.
- Posílení mezinárodní policejní a justiční spolupráce s cílem pomáhat při vyšetřování a stíhání zahraničních bojovníků, sledovat a zaznamenávat pohyb zahraničních bojovníků, a to prostřednictvím přijetí právních předpisů EU týkajících se výměny údajů ze jmenné evidence cestujících s hlavními partnery EU v souladu se zásadami proporcionality, pokud jde o omezení práv na ochranu údajů, identifikovat zločinné zdroje financování, včetně obchodu s lidmi, přerušit kanály pro dodávky nedovolených zbraní a střeliva, zabránit zločinnému používání internetu k náboru teroristů a šíření teroristických praktik.
- Vypracování společného přístupu k vnitřní a vnější bezpečnosti a vytvoření souvisejících odborných sítí schopných reagovat na změny v metodách komunikace a propagandy používaných skupinou Dá'íř.
- Spolupráce s Mezinárodním trestním soudem, včetně shromažďování důkazů, identifikace zločinců a shromažďování svědectví.

Protiargumentace a boj proti násilnému extremismu

- Podpora komunikačních kampaní vedených příslušnými aktéry v Sýrii, Iráku a jinde v regionu (i v zemích původu zahraničních bojovníků) s cílem znevěrohodnit ideologii Dá'iš a veřejně odsoudit porušování lidských práv, jehož se tato skupina dopouští, a potírat násilný extremismus a nenávistné projevy zaměřené proti jiným skupinám v regionu.
- Podpora projektů boje proti násilnému extremismu v Libanonu a Jordánsku a případně dalších zemích regionu, které jsou zaměřeny na nejohroženější skupiny společnosti, zejména mládež.
- Předcházení radikalizaci ve věznicích prostřednictvím integrovaného programu opětovného začleňování nebo odklonu od teroristické činnosti určeného zadrženým či vracejícím se členům teroristických skupin, a to v regionu i v EU.
- Podpora vlád a příslušných společenských aktérů v regionu, aby přijali cílená opatření k předcházení radikalizaci a podněcování k násilí a jejich omezení na veřejných místech (včetně univerzit).

• *Financování terorismu / sankce*

- Podpora sankcí OSN, včetně zařazování na seznam a opatření zaměřených na finanční prostředky Dá'iš. Řádné provádění a sledování (prostřednictvím mezinárodních konzultací).
- Podpora sousedních zemí při budování kapacit zamezujících financování terorismu a související korupci.
- Podpora žádostí předložených Výboru OSN pro sankce vůči síti al-Káida, aby v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 2170 zvážil dodatečné zařazení osob a subjektů na seznam podporovatelů Dá'iš (jde například o prostředníky na černém trhu s ropou v Sýrii a Iráku).
- V případě potřeby by EU mohla na doplnění režimu sankcí OSN vůči al-Káidě vytvořit samostatný sankční režim. Takový režim musí být v souladu s Listinou základních práv EU a judikaturou Soudního dvora EU ve věci Kadi⁶.
- Podpora trestního vyšetřování a justiční spolupráce při stíhání zahraničních bojovníků a organizací provádějících nábor teroristů, jakož i zabavování jejich majetku a nástrojů pocházejících z trestné činnosti.

Účinný prostředek ke snížení přitažlivosti teroristických skupin může představovat také nepřetržitá podpora z prostředků EU (zejména na živobytí a vzdělávání) uprchlým a vysídleným lidem zasaženým konfliktem a snaha vybudovat odolná společenství a zároveň řešit základní potřeby.

⁶ Viz zejména rozsudek „Kadi II“ ze dne 18. července 2013 (spojené věci C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10P).

2.1.3 Zabránit regionálním dopadům a zvýšit zabezpečení hranic

Zásadní bude zabránit skupině Dá'iš v dosažení skryté či otevřené přítomnosti v sousedních zemích. Zejména Libanon trpí teroristickými útoky pod vedením spojenců Dá'iš v této zemi. Jordánsku se podařilo omezit jakékoli formy násilí navzdory místním drobným projevům sympatií vůči Dá'iš ze strany veřejnosti. Turecko, které prochází křehkým mírovým procesem s Kurdskou stranou pracujících, bylo kritizováno, že pro něj boj proti Dá'iš nepředstavuje dostatečnou prioritu. I této zemi hrozí pronikání terorismu. Zabránit regionálním dopadům syrské a irácké krize si vyžádá značné zvýšení míry pomoci poskytované sousedním zemím, aby se dokázaly vypořádat s přílivem uprchlíků (viz oddíl 2.1.5).

Libanonu a Jordánsku je třeba poskytnout podporu v oblasti bezpečnosti a správy hranic. V prosinci 2014 došlo k zahájení dialogu o migraci, mobilitě a bezpečnosti s Libanonem a v říjnu 2014 bylo podepsáno partnerství v oblasti mobility s Jordánskem. Kromě toho je třeba uvažovat o následující činnosti:

- soustavná podpora reformy bezpečnostního sektoru v Libanonu ze strany EU a členských států a podpora libanonských ozbrojených sil ze strany EU v oblastech, jako je civilně-vojenská spolupráce, námořní bezpečnost, zabezpečení hranic, boj proti terorismu a vojenské vzdělávání a výcvik,
- podle potřeby další podpora s cílem i. zvýšit kapacitu pro plánování a provádění operací; ii. zlepšit logistický systém libanonských ozbrojených sil; iii. vytvořit výcvikový cyklus pro libanonské ozbrojené síly; iv. pomoci libanonským ozbrojeným silám při správě a zabezpečení hranic; v. vypracovat bezpečnostní koncepci libanonských ozbrojených sil s orientací na budoucnost; vi. zlepšit roli libanonských ozbrojených sil v boji proti terorismu se zaměřením na legislativní, strategické a institucionální aspekty; vii. vyhodnotit systém vzdělávání a výcviku libanonských ozbrojených sil, a dále
- navázání dialogu o bezpečnosti s Jordánskem s cílem vyhodnotit bezpečnostní situaci v regionu a pomoci připravit půdu pro užší spolupráci v oblasti bezpečnosti a boje proti terorismu. Posouzení potřeb jordánských bezpečnostních sil (včetně jednotek pro ochranu pozemních hranic) v tomto kontextu a zvážení možností, jak doplnit podporu, kterou Jordánsko obdrží v rámci iniciativy NATO pro posilování obranných kapacit.

Co se týče Turecka, plánují se následující činnosti:

- pokračující podpora Turecku při plnění národního akčního plánu pro zřízení integrované správy hranic, mimo jiné prostřednictvím reformy a modernizace technik sledování používaných podél pozemních hranic a kontrol na hraničních přechodech,
- již probíhající dialog mezi EU a Tureckem o boji proti terorismu může pomoci při vymezení oblastí, kde by EU mohla tureckým orgánům nabídnout podporu, aby byly schopny lépe kontrolovat pohyb osob a materiálů přes hranice země a identifikovat a odhalovat osoby vyžadující pozorné sledování, střelné zbraně, výbušniny a jiné nebezpečné látky.

Prostředky zapojení EU: Příspěvky z nástroje přispívajícího ke stabilitě a míru, evropského nástroje sousedství, nástroje předvstupní pomoci a od členských států.

2.1.4 Poskytovat humanitární pomoc na záchranu životů a mezinárodní ochranu

Ze všech mezinárodních dárců poskytla EU na syrskou krizi nejvíce prostředků: na postižené obyvatelstvo v Sýrii, Iráku a sousedních zemích (především v Jordánsku, Libanonu, Turecku a Egyptě) bylo vyčleněno více než 3,3 miliardy EUR, z čehož více než 2 miliardy EUR v podobě humanitární pomoci. Protože potřeby stále narůstají, EU a její členské státy by měly postiženým Syřanům a Iráčanům, včetně uprchlíků a vnitřně vysídlených osob, ještě po dlouhou dobu poskytovat humanitární pomoc a mezinárodní ochranu v Sýrii, Iráku, sousedních zemích i zemích EU. Rovněž je důležité, aby se humanitární úsilí více zaměřilo na středně- až dlouhodobou pomoc vysídleným osobám, zejména dětem a mladým lidem. To přispěje ke zvýšení odolnosti těchto osob, jejich zotavení, osobnímu rozvoji a opětovnému začlenění do společnosti po konfliktu a pomůže zamezit případné radikalizaci mezi uprchlíky. Vzhledem k závažným omezením v rozpočtu EU musí být společně s členskými státy EU prozkoumány další, inovativní způsoby financování.

Prostředky zapojení EU:

Koordinace:

Nadále podporovat koordinační systém pod vedením OSN v souladu s konsensem EU o humanitární pomoci a mezinárodním humanitárním právem.

Přístup:

- Využití všech možných způsobů (včetně přeshraniční pomoci a pomoci přes bojové linie), aby byl zaručen přístup ke všem potřebným lidem i v obtížně dostupných oblastech (v půlce ledna 2015 se jednalo o 4,8 milionu lidí v Sýrii a 3,6 milionu lidí v celém Iráku).
- Proaktivní spolupráce se všemi stranami konfliktu v zájmu zvětšení humanitárního prostoru v Sýrii a Iráku a zlepšení přístupu ke všem lidem potřebujícím pomoc.
- Posílení schopnosti OSN vyjednávat prostřednictvím Úřadu pro koordinaci humanitárních záležitostí přístup do příslušných oblastí, zejména v Sýrii a Iráku, a zajistit lepší koordinaci, zejména přeshraničních operací a operací přes bojové linie.
- Posílení kapacit místních nevládních organizací pro poskytování pomoci.

Ochrana:

- Zajistit ochranu postiženého obyvatelstva, prosazovat mezinárodní, uprchlické a humanitární právo.
- Trvat na tom, aby orgány postižených zemí sladily vládní politiku s mezinárodním humanitárním právem s cílem zabránit navracení nebo vytváření živelných nechráněných táborů na území nikoho, zaručit vytvoření mechanismů řádné evidence a dokumentace pro vnitřně vysídlené osoby a uprchlíky a rovněž zabezpečit ohroženým vysídleným osobám a uprchlíkům, zejména ženám a dětem, přístup k právnímu poradenství a odpovídající ochraně. Podporovat též UNHCR a další aktéry v úsilí zajistit, aby vládní politiky tyto normy plnily.
- Nadále se zasazovat o bezpečnost a ochranu humanitárních pracovníků a nedotknutelnost zdravotnických a vzdělávacích zařízení.

Vztahy mezi civilními a vojenskými stranami

- Posílit civilně-vojenskou koordinaci a styky pod vedením OSN, aby bylo zajištěno dodržování mezinárodního humanitárního práva a humanitárních zásad, a současně zmírňovat hrozby pro bezpečnost humanitárních subjektů a zlepšovat přístup k obyvatelstvu v tísni.

Specifický přístup k jednotlivým zemím

- Vybízet OSN, aby zaujala k jednotlivým zemím nediskriminační postoj zahrnující všechny aspekty („Whole of Syria“ a „All of Iraq“).
- Nadále se zasazovat o integrované výzvy k poskytnutí humanitární a rozvojové pomoci podle priorit a společnou analýzu nedostatků, jakož i o uskutečnění plánu 3RP (regionálního plánu na ochranu uprchlíků a zvyšování odolnosti) prostřednictvím národních plánů sousedních zemí pro reakci.

Schopnost rychlé reakce a monitorování

- Posílit celostátní systém včasného varování ve více sektorech.
- Zvýšit připravenost a schopnost rychlé reakce začleněním pružnějších ustanovení do existujících dohod s partnery, která umožní lépe reagovat na nové potřeby, vypracovat ujednání o pohotovostních zásobách a zvážit příspěvky do existujících krizových fondů.

Veřejná diplomacie a viditelnost pomoci

- Zlepšit komunikaci týkající se humanitární a rozvojové pomoci, kterou poskytuje EU v regionu i uvnitř Unie, a v případě potřeby přepracovat pokyny pro komunikaci a zviditelňování.

Péčovat o dlouhodobější osobní rozvoj vysídlených osob

- Směřovat část rozvojové pomoci, kterou EU poskytuje Sýrii, Iráku a sousedním zemím, na potřeby vysídlených osob, zejména na vzdělávání dětí a odbornou přípravu či rekvalifikaci dospělých se zaměřením na dovednosti potřebné po ukončení konfliktu. Součástí odborné přípravy by měla být i odborná příprava žen, aby se po ukončení konfliktu posílila jejich ekonomická a sociální úloha při obnově země.

Přesídlení a azyl

- Nadále podporovat dlouhodobou schopnost hostitelských států vypořádat se s přílivem uprchlíků, zejména prostřednictvím regionálních programů rozvoje a ochrany v Jordánsku, Libanonu a Iráku a tím, že Turecku bude poskytnuta pomoc při poskytování humanitární pomoci syrským uprchlíkům a při vytváření a používání moderního a stabilního azylového systému.
- Nadále nabízet perspektivu přesídlení syrským (a případně i iráckým) uprchlíkům v EU. UNHCR vyzval mezinárodní společenství, aby umožnilo přesídlení či přijetí z humanitárních důvodů alespoň 130 000 Syřanům, zejména nejzranitelnějším jedincům. Členské státy EU přislíbily přibližně 36 000 míst, což představuje největší takovýto závazek v historii EU. Komise poskytuje na přesídlování podporu z Azylového, migračního a integračního fondu.

2.1.5 Zlepšit místní odolnost v Sýrii, Iráku a zasažených sousedních zemích

Aby se zabránilo dalšímu náboru ze strany Dá'íš i případnému násilí mezi vysídleným obyvatelstvem a hostitelskými společenstvími a v jejich rámci, je zásadní nabídnout těmto skupinám pomoc a perspektivu lepší budoucnosti. Humanitární úsilí se musí zaměřit i na dlouhodobější potřeby osobního rozvoje jako na prostředek, který napomůže začlenění po ukončení konfliktu a rozvoji a zabrání možným extremistickým náladám mezi uprchlíky a hostitelskými společenstvími. V částech Sýrie i Iráku osvobozených od Dá'íš je třeba rychle znovu dodržovat základní zásady právního státu, poskytovat základní služby a obnovit hospodářskou činnost, aby se skupině Dá'íš zabránilo získávat další příznivce, a vytvořit minimální podmínky pro to, aby dobrovolný návrat vnitřně vysídlených osob a uprchlíků mohl probíhat bezpečným a důstojným způsobem.

Tyto činnosti by se měly zaměřit na podporu odolnosti jednotlivců, společenství a institucí při zvládání následků krize.

Souběžně s touto pomocí je třeba navázat společný i dvoustranný politický dialog na vysoké úrovni se zeměmi, které přijaly syrské uprchlíky s cílem nabídnout uprchlíkům ochranu a perspektivu (zejména co se týče přístupu ke vzdělávání, na pracovní trh atd.).

Prostředky zapojení EU:

Pomoc na zvýšení odolnosti a obnovu a podpora místních společenství a sociálních aktérů v Sýrii, Iráku a sousedních zemích z tzv. fondu Madad, nástroje přispívajícího ke stabilitě a míru a přímých příspěvků členských států, zejména s cílem:

- stavět na existujících společných rámcích pro humanitární pomoc a rozvoj a vytvořit společné programy v Sýrii, Iráku, Jordánsku, Libanonu a Turecku;

- využít fond Madad k poskytnutí pomoci na stabilizaci a zvyšování odolnosti uprchlíků a hostitelským společenstvím v Iráku, Libanonu, Jordánsku, Turecku a Egyptě. Toho musí být dosaženo uceleným způsobem, v součinnosti se stávajícími mechanismy financování a v souladu s platnými vládními plány a plánem OSN „3RP“;
- pomoci vládám v regionu provádět politiky zlepšující hospodářskou odolnost uprchlíků a hostitelských společenství, nabídnout perspektivu mladým lidem a dodržovat rovnost žen a mužů, a dále
- uskutečnit program dodatečné pomoci Turecku ohlášený po krizi v Kobani, jehož cílem je pomoci tureckým orgánům při poskytování dlouhodobé podpory a pomoci syrským uprchlíkům pobývajícím v Turecku.
- Obecněji je třeba uvažovat o navázání spolupráce s příslušnými organizacemi z řad diaspory v Evropě s cílem zvýšit dosah informační činnosti EU a účinnost jejích opatření.

• 2.2 SPECIFICKÉ CÍLE – SÝRIE

2.2.1 Usilovat o politickou transformaci

V souladu s cíli a opatřeními stanovenými ve společném sdělení *Na cestě ke komplexnímu přístupu EU k syrské krizi* bude EU dále zkoumat všechny možnosti a prostředky, jak ve spolupráci s regionálními a mezinárodními partnery obnovit politický proces v zájmu dosažení transformace v syrské režii. EU by konkrétně měla:

- plně podpořit zvláštního vyslance OSN Staffana de Mistury v jeho úsilí o dosažení strategické deeskalace násilí, která je východiskem pro komplexnější a trvale udržitelný politický proces; konkrétně podpořit provádění jeho návrhů, zejména pak návrhu vyjít ze zastavení nepřátelských akcí na místní úrovni v souladu s mezinárodním humanitárním právem; v rámci tohoto přístupu by humanitární opatření a opatření na zvyšování odolnosti splňující příslušné zásady měla zůstat zřetelně oddělena od politických a bezpečnostních jednání;
- podporovat místní a mezinárodní úsilí v oblasti mediace a dialogu, včetně iniciativ prosazujících místní dohody a jiných místních iniciativ pro budování míru, které mohou zahrnovat spolupráci na obou stranách linie, s náležitou pozorností vůči zapojení žen;
- usilovat o mezinárodní konsensus v Radě bezpečnosti OSN a o regionální konsensus (naším společným zájmem je mimo jiné chránit jednotu, územní celistvost a svrchovanost Sýrie a bojovat proti terorismu) a hledat regionální podporu politickému procesu vedoucímu k transformaci v režii Sýrie, a to v souladu s rezolucemi Rady bezpečnosti OSN a ženevským komuniké z 30. června 2012, a
- podpořit vytvoření skupiny, jež bude nápomocna generálnímu tajemníku OSN nebo zvláštnímu vyslanci OSN v Sýrii při hledání obecnějšího konsensu ve prospěch vnitrostátního politického procesu v tomto duchu.

Prostředky zapojení EU: Politická a diplomatická spolupráce se zeměmi regionu a mezinárodními partnery s cílem jednak zmírnit napětí v regionu a jednat deeskalovat válku mezi Asadovým režimem a ozbrojenou opozicí a současně motivovat Sýrii k rozsáhlé transformaci na základě ženevského komuniké. Zvýšit tlak na Asadův režim, zejména prostřednictvím dalších cílených sankcí a jiných vhodných omezujících opatření s malým dopadem na civilní obyvatelstvo. Důsledně vymáhat sankce, které uvalila EU na dovoz ropy ze Sýrie, a lobbovat u třetích zemí, aby postupovaly stejně. Zintenzivnit dialog s partnery, zejména v regionu.

Posílit delegaci EU pro Sýrii o politické pracovníky (delegace bude nadále působit při delegaci EU v Bejrútu). Dokud nebudou splněny podmínky pro opětovné otevření delegace EU v Damašku, budou probíhat pravidelné návštěvy Sýrie.

2.2.2 Posílit umírněnou opozici a občanskou společnost

- Nadále podporovat umírněnou opozici, například Národní koalici syrských revolučních a opozičních sil, aniž by byly vyloučeny jakékoli jiné konstruktivní domácí síly občanské společnosti nebo politické síly, s cílem podporovat otevřenost opozice (i vůči náboženským a etnickým menšinám), efektivitu a rovné příležitosti. Trvalého míru v Sýrii nelze dosáhnout, nebude-li věnována pozornost konkrétním křivdám všech etnických a náboženských skupin a nebude-li zachován mnohonárodnostní a nábožensky pluralitní charakter země.
- Nadále vyhodnocovat a případně podpořit neformální iniciativy a iniciativy občanské společnosti, které by mohly přispět k vytvoření modelu transformace založeného na přijetí důvěryhodné opozice do nové transformační vlády, jakož i proces stabilizace na místní a národní úrovni. Zvláštní pozornost bude věnována zapojení žen do těchto iniciativ.
- Nadále podporovat rozvoj schopností organizací občanské společnosti v Sýrii.

Prostředky zapojení EU: Pokračující podpora budování míru a mediačního úsilí se zaměřením na budování kapacit interních aktérů občanské společnosti a na činnosti zvyšující odolnost, prostřednictvím nástroje přispívajícího ke stabilitě a míru a evropského nástroje sousedství.

2.2.3 Poskytovat základní služby a podílet se na obnovení správy v oblastech se sníženým výskytem násilností

- Zvýšit poskytování nehumanitární pomoci přes hranice i frontové linie v Sýrii.
- Pomoci umírněné opozici a subjektům občanské společnosti obnovit správní a veřejné služby (včetně civilní ochrany, zdravotnictví, vzdělávání) a celkovou hospodářskou činnost v oblastech se sníženým výskytem násilností, v oblastech dříve obsazených Dá'íš a na území severní Sýrie převážně osídleném syrskými Kurdy.
- Napomáhat při poskytování základních služeb v klíčových oblastech podle zásad otevřenosti, řádné správy věcí veřejných a konzultací s komunitami a podporovat činnosti ke zvyšování odolnosti, včetně udržitelného hospodaření s přírodními zdroji a jejich ochrany.

Prostředky zapojení EU:

Výraznější pomoc na zvýšení odolnosti a obnovu, například cílené činnosti financované z prostředků EU nebo členských států (konkrétně tzv. fondu Madad, nástroje IcSP nebo ENI), za účelem podpory místních společenství a sociálních aktérů (včetně operací řízených z města Gaziantep, jichž se účastní několik členských států).

- V krátkodobém horizontu přispějí projekty občanské společnosti financované EU z nástroje ENI (17 milionů EUR) a nástroje IcSP (12 milionů EUR) ke zlepšení schopností syrských organizací občanské společnosti, zajištění základních služeb, provádění opatření právního státu a vytvoření otevřeného a participačního politického prostředí na místní úrovni. Také by mohly být zváženy cílené programy pro menšiny, aby se zaručila transformace otevřená všem, zajistila bezpečnost všech etnických a náboženských komunit, naplnily jejich zvláštní potřeby a podpořilo opětovné začlenění do společnosti.

2.2.4 Prosazovat lidská práva a mezinárodní humanitární právo a zajistit zodpovědnost

- Pokračovat ve vyšetřování a dokumentaci válečných zločinů a zločinů proti lidskosti, zejména s ohledem na možnou budoucí trestní odpovědnost.
- Ve spolupráci s partnery podporovat vyšetřovací komisi OSN a další instituce zabývající se odpovědností v rámci přípravy na proces stanovení viníků a postavit se též kultuře beztrestnosti.
- Pokračovat v podpoře činností Organizace pro zákaz chemických zbraní, zejména ověřovací mise a zničení syrských chemických zbraní a výrobních zařízení.
- Pokračovat v hledání způsobů, jak situaci v Sýrii předložit Mezinárodnímu trestnímu soudu, a podporovat doplňkové mechanismy odpovědnosti i na mezinárodní úrovni.

Prostředky zapojení EU: Diplomatické úsilí, například v Radě bezpečnosti OSN, a praktická podpora obránců lidských práv z nástroje IcSP a evropského nástroje pro demokracii a lidská práva (EIDHR), justiční spolupráce.

2.2.5 Připravit se na situaci po ukončení krize

- Pokračovat v plánování dlouhodobé obnovy a oživení Sýrie, připravit cestu pro návrat uprchlíků a vnitřně vysídlených osob a jejich opětovné začlenění, zejména prostřednictvím pravidelného hodnocení škod a potřeb v Sýrii.
- Pokračovat v rozvíjení schopností syrských občanů a syrské občanské společnosti, včetně organizací, které podporují rovnost žen a mužů, aby se obyčejní Syřané dokázali aktivně zapojit do obnovy země.
- Prozkoumat možnost dalších stipendií v Evropě pro syrské studenty a výzkumné pracovníky, jakož i možnosti odborného vzdělávání dostupného v regionu.
- Dále vyhledávat příležitosti k rozvíjení schopností a dovedností Syřanů, aby vzali transformaci do vlastních rukou (v oblastech, jako je regulace sdělovacích prostředků, decentralizace, správa měst, vypracování ústavy atd.), a náležitě přitom zohlednit potřeby žen a jejich úlohu.
- V rámci reformy bezpečnostního sektoru pokračovat v pečlivém plánování odzbrojení, demobilizace a opětovného začleňování.
- Pokračovat v pravidelném hodnocení, zda současné podmínky umožňují přípravu a provedení přechodných soudních opatření určených na podporu smíření, posílení důvěry a právního státu.
- Pečlivě připravit půdu pro reformu ústavy a volebního systému, včetně zákona o politických stranách.
- Zvážit, jakými prostředky ochránit zbývající kulturní dědictví, a podporovat kulturní rozmanitost, zejména prostřednictvím vzdělávacích a osvětových kampaní.
- Udržet vedoucí úlohu EU jako koordinátora pomoci s cílem posílit soudržnost, koordinaci a předvídatelnost mezinárodní pomoci při obnově Sýrie.

- Plně využít potenciálu programu Erasmus+, z něhož jsou financována stipendia na mobilitu syrských studentů a projekty spolupráce se syrskými vysokoškolskými institucemi za účelem jejich modernizace. Prozkoumat další možnosti, jak pomoci univerzitám v sousedních zemích, aby mohly nabízet vysokoškolské vzdělávání syrským studentům.

EU bude pokračovat v těchto činnostech se zřetelem na nutnost zabránit zhroucení státních institucí v Sýrii.

Prostředky zapojení EU: Nástroj ENI, tzv. fond Madad, nástroj IcSP („Program Tahdir: příprava na transformaci v Sýrii“), trojstranná dohoda mezi OSN, Světovou bankou a EU o posuzování potřeb po skončení konfliktu, Erasmus+.

2.3 SPECIFICKÉ CÍLE – IRÁK

2.3.1 Pomáhat irácké vládě, aby se začleňování stalo realitou

Hlavním cílem EU v Iráku musí být pomáhat inkluzivní irácké vládě v úsilí o nápravu legitimních křivd utrpěných iráckými občany a prosazovat dlouhodobý proces budování státu a národního usmíření založený na irácké ústavě. Dobrým základem pro tuto činnost je vládní program (2014–2018) a irácký plán národního rozvoje (2014–2017). Rámec pro spolupráci v nejrůznějších otázkách nabízí dohoda o partnerství a spolupráci mezi EU a Irákem, jejíž některé části se již prozatím provádějí. Je třeba se zabývat křivdami, které se staly sunnitem, a zároveň komplexně a v celé zemi řešit nárůst sektarství a radikalizace ve většině iráckých komunit. EU se bude snažit co nejúžeji spolupracovat s misí UNAMI a agenturami OSN působícími v Iráku.

- **Spolupráce s umírněnými marginalizovanými sunnitskými skupinami**

Irácká vláda by měla být podpořena při spolupráci se všemi složkami irácké společnosti, zejména umírněnými náboženskými a politickými skupinami, aby se mohly podílet na utváření irácké budoucnosti. Zvláštní pozornost je však třeba věnovat sunnitskému společenství, aby sunnitské obyvatelstvo přestalo poskytovat podporu Dá'íš. Tento krok je třeba podniknout souběžně s případnými výzvami, aby se tyto skupiny postavily Dá'íš na ozbrojený odpor. Spolupráce se sunnitským společenstvím by měla vést ke stanovení opatření na odstranění známých křivd a podporu usmíření, zajištění bezpečnosti obyvatelstva (zejména skupin, které se připojí k boji proti Dá'íš) a poskytnutí záruk ohledně zapojení do budoucích konzultací o tvorbě politik. Zároveň je třeba podporovat umírněná šíitská společenství a skupiny občanské společnosti, aby bránily stigmatizaci sunnitského obyvatelstva a odporu proti němu.

- **Spolupráce s iráckým Kurdistánem**

Hlavní prioritou je vyřešení sporů federální vlády s kurdistánskou regionální vládou, včetně dosažení konečné a trvalé dohody o převodech výnosů z ropy a sporných územích, která by přinesla podstatné zlepšení politické situace v Iráku. EU by měla vyzývat federální vládu a kurdistánskou regionální vládu, aby se dohodly na jasném plánu s harmonogramem pro řešení sporů na základě ústavních ustanovení.

- **Upevnění demokraticky spravovaných státních institucí a podpora politických a legislativních reforem**

EU a její členské státy by měly podporovat iráckou vládu v úsilí o zahájení programu důkladné reformy veřejné správy, který posílí schopnost orgánů civilní vlády na základě moderních zásad veřejné správy a finančního řízení. Mezi tyto základní zásady by mělo patřit oddělení politických a správních funkcí, vytvoření nezávislé veřejné služby a uplatňování politiky rovných příležitostí na základě kvalifikačních předpokladů a odborné způsobilosti, jež nezohledňuje příslušnost k sektě.

Je třeba zvážit podporu iniciativ za politickou a legislativní reformu předložených vládou, občanskou společností a jinými stranami, pokud jsou v souladu s iráckou ústavou a zasazují se o národní usmíření a rozvoj.

- **Restrukturalizace bezpečnostního sektoru**

Reforma bezpečnostního sektoru zahrnuje celou řadu činností, od podpory ozbrojených sil až po reformu právního rámce. V zájmu dosažení doplňkovosti však musí jakákoli budoucí činnost EU v této oblasti zohledňovat činnost celosvětové koalice proti Dá'iš a dvoustrannou činnost členských států. Členské státy EU se nyní podílejí na restrukturalizaci iráckých bezpečnostních sil a jejich výcviku. Důsledkem bezmocnosti iráckých bezpečnostních sil je opětovný vznik nezákonných milicí, které těmto silám sice pomáhají, ale zároveň nesou odpovědnost za četné hrůzné činy a porušování lidských práv. Pro národní usmíření má zásadní význam postupná demobilizace šíitských milicí a jiných ozbrojených skupin a jejich nahrazení kompetentními iráckými bezpečnostními silami, v nichž budou zastoupeny všechny náboženské skupiny. Irácká vláda má povinnost zajistit, že bude jediným držitelem zbraní, a v souladu s iráckou ústavou zakáže každé ozbrojené uskupení mimo státní instituce. Současně je třeba posílit přítomnost a schopnosti civilních policejních sil.

- **Reformy soudnictví a důraz na úctu k lidským právům**

Nedostatky v oblasti právního státu jsou jádrem irácké krize. EU a její členské státy by měly zvážit zvýšení podpory irácké vládě při zavádění opatření posilujících právní stát a ochranu lidských práv ve všech oblastech iráckého veřejného života. To musí zahrnovat i změnu stávajících kontroverzních právních předpisů a jejich provádění, protože vedou k radikalizaci a odporu vůči irácké vládě. Musí se usilovně posilovat nezávislost institucí, zejména soudnictví. Školení o lidských právech musí být začleněno do vzdělávacích osnov civilních a vojenských bezpečnostních sil a musí být na něj kladen důraz. Také by se měla zlepšit spolupráce těchto sil s právními institucemi i s orgány dohlížejšími na činnost policie. Je třeba posílit status a kapacitu komise pro lidská práva. K boji proti radikalizaci přispěje větší respekt vůči lidským právům ve vězeňském systému. Je třeba posílit kapacitu soudů zabývajících se teroristickými organizacemi. EU by měla podporovat přistoupení Iráku k Římskému statutu s cílem v budoucnosti umožnit mezinárodní trestní stíhání. Ve všech těchto oblastech je nezbytné poučit se ze zkušeností, jež EU získala při podpoře soudní reformy v rámci mise EUJUST LEX. V dlouhodobějším horizontu by měl Irák být povzbuzován, aby stanovil plán pro postupné zrušení trestu smrti vzhledem k jeho neúčinnosti a potenciálnímu významu pro radikalizaci.

○ **Posílení regionální a místní správy**

Irácká ústava umožňuje poskytnout větší regionální a místní autonomii a sama irácká vláda ve svém programu možnost decentralizace připustila. Větší politická a finanční nezávislost při spravování provinčních a místních záležitostí, včetně kontroly nad bezpečnostním aparátem, a větší vliv na přijímání rozhodnutí by přispěly k odstranění pocitu křivdy místního obyvatelstva. Souběžně však musí existovat systém pro spravedlivé rozdělování zdrojů mezi jednotlivé obce a opatření k budování důvěry mezi jednotlivými náboženskými vyznáními, například prostřednictvím regionálních infrastrukturních projektů a jiných projektů spolupráce.

Prostředky zapojení EU:

Institucionální otázky

- Politické a diplomatické styky, zejména v rámci dohody o partnerství a spolupráci. V této souvislosti by urychlená ratifikace této dohody ze strany členských států vyslala silný signál o angažovanosti EU.
- Vzhledem ke klíčové roli Kurdistánu pro boj proti Dá'íš a řešení irácké politické krize se bude EU při plném respektování iráckého ústavního pořádku snažit o zvýšení přítomnosti ve městě Erbil. V závislosti na souhlasu centrální vlády a na rozpočtových omezeních proto bude v Erbilu zřízena pobočka delegace EU v Iráku. EU bude zároveň pracovat na jednodušším předávání informací mezi Bagdádem a Erbilem. Podle potřeby bude rovněž podporovat zapojení kurdistánské regionální vlády (KRG) do plnění dohody EU a Iráku o partnerství a spolupráci.
- Je třeba posoudit, zda diplomacii pod vedením Iráku nepodpořit ve snaze oslovit země v regionu i mimo něj, a to s využitím zkušeností a poznatků, které Irák samotný získal při obnově v letech 2003 až 2010.
- Delegace EU v Iráku by měla být posílena, mimo jiné o bezpečnostní odborníky z členských států.

Technická pomoc

- EU může využívat odborných znalostí, jimiž disponují členské státy, k proškolení iráckých státních institucí a poskytování poradenství těmto institucím v oblastech, jako je reforma veřejné správy a bezpečnostního sektoru, protiteroristická opatření respektující lidská práva nebo zabezpečení hranic / integrovaná správa hranic, na základě dohody mezi EU a Irákem o partnerství a spolupráci a zejména podle prozatímně uplatňovaných ustanovení o spolupráci v hlavě III.
- V bezpečnostním sektoru by se podpora EU mohla využít ke zlepšení schopnosti Iráku zastavit Dá'íš. Použití nástrojů EU bude příslušně vyhodnoceno. Aby se předešlo zdvojování úsilí, je důležité mít na zřeteli stávající závazek členských států poskytovat vojenskou podporu Iráku především prostřednictvím celosvětové koalice proti Dá'íš a jejích pracovních skupin, jakož i prostřednictvím NATO, které zvažuje podporu iráckých bezpečnostních sil v rámci iniciativy pro posilování obranných kapacit. K usnadnění návratu vnitřně vysídlených osob na území dříve obsazená Dá'íš, která byla dobyta zpět, by mohla být poskytnuta technická pomoc pro odminování a zneškodnění výbušných zařízení nastražených Dá'íš.

- Bude poskytnuta pomoc při budování kapacit pro boj proti terorismu (civilní prvky) v souladu se snahou celosvětové koalice a jejích pracovních skupin přimět iráckou vládu k přijetí nového, komplexního přístupu k boji proti terorismu založeného na dodržování lidských práv a se zaměřením na prevenci. Podpora by mohla směřovat do těchto oblastí: posilování kapacit; zpravodajská činnost, analýzy, sdílení informací a ochrana; boj proti financování terorismu.
- EU může při podpoře institucionální a právní reformy a prosazování lidských práv vycházet z probíhajícího projektu EU na podporu právního státu, financovaného *nástrojem pro rozvojovou spolupráci* (nástroj DCI), budoucích podpůrných opatření v rámci víceletých orientačních programů nástroje DCI na období 2014–2020 a zkušeností získaných na misi EUJUST LEX.
- Na žádost irácké vlády a dokáží-li členské státy tyto činnosti financovat, může EU využít celou řadu modelů uvnitř EU i odborníky na národní úrovni i úrovni EU (Výbor regionů) za účelem poskytnutí poradenství irácké vládě, jak nejlépe v praxi provést přenesení pravomocí na nižší úroveň.
- Bude důležité spolupracovat s iráckým zákonodárným sborem. Evropský parlament a vnitrostátní parlamenty se vybízejí, aby při tom hrály důležitou úlohu.
- EU vypracuje plány pro nepředvídané události, které umožní poskytnout rychlou podporu irácké vládě na obnovení a posílení základních služeb v oblastech osvobozených od Dá'íš. Cílem je přispět k co nejrychlejšímu dobrovolnému, bezpečnému a důstojnému návratu vnitřně vysídlených osob do jejich domovů a přitom zajistit určitou minimální úroveň ochrany.

2.3.2 Podporovat základní služby, hospodářský rozvoj a boj proti korupci

Stabilitu v Iráku lze udržet pouze tehdy, bude-li obrovské bohatství této země využito ve prospěch všech obyvatel. Nedostatečná správa veřejných financí obecně a všudypřítomná korupce mají za následek neúčinné plnění rozpočtu a špatné poskytování služeb a v některých oblastech i zhoršování životního prostředí a přírodních zdrojů. V důsledku bezpečnostní krize je hospodářství v recesi a pokles cen ropy s sebou přinesl snížení veřejných příjmů a devizových rezerv. K zajištění fiskální udržitelnosti, zásadní pro uspokojení zvýšených nákladů na sociální potřeby a bezpečnost, je nutná obezřetná hospodářská reforma a reforma fiskální politiky.

Co se týče podnikatelského prostředí (kritérium „Doing Business“), více než deset let se výsledky Iráku pohybují hluboko pod průměrem regionu, přičemž jednou z nejzávažnějších překážek pro rozvoj soukromého sektoru je dostupnost úvěrů. Je nezbytné odhodlaně bojovat proti korupci a zlepšit administrativní kapacity Iráku. Urychleně se musí zlepšit i poskytování základních sociálních služeb (vzdělávání, léky) a infrastruktura (elektřina, doprava). Pro zajištění udržitelnosti hospodářského pokroku bude nezbytné posílit soukromý sektor a podpořit klima příznivé investicím.

Velkou výzvou pro Irák bude spojit udržitelný rozvoj s humanitární pomocí a zároveň mobilizovat zdroje nezbytné k poskytování základních služeb vysídleným osobám i usnadnit jejich návrat a opětovné začlenění. Jedná se o základní služby, jako je voda, energie, ubytování, základní, středoškolské a vysokoškolské vzdělávání (Irák může nově využít akcí týkající se budování kapacit v rámci programu Erasmus+), bezpečnost a přístup k financím (např. financování malých a středních podniků a mikrofinancování) s důrazem na posílení postavení žen a ochranu přírodních zdrojů.

Prostředky zapojení EU:

Hlavním cílem spolupráce v rámci dohody o partnerství a spolupráci mezi EU a Irákem je makroekonomická stabilita, udržitelnost dluhu a účinnost veřejných výdajů. Za tímto účelem by se spolupráce mohla zaměřit na reformy hospodářství a podnikatelského prostředí, zejména v rámci podvýborů pro obchodní a hospodářské otázky a pro energetiku a dopravu. Strany by se mohly zabývat těmito tématy: a) makroekonomický vývoj, b) obecná hospodářská a fiskální politika (správa příjmů z přírodních zdrojů, snižování dotací a podpor státním podnikům, investice do distribuce elektřiny, podpora rozvoje obnovitelné energie a opatření k zajištění energetické účinnosti, zvýšení vývozu ropy a zjednodušení budoucího vývozu zemního plynu – ke splnění tohoto cíle má přispět středisko EU-Irák pro otázky energetiky, související podpůrná opatření EU a irácká vláda), c) rozvoj finančního sektoru (prohlubování finančního trhu, zjednodušení přístupu k soukromým úvěrům a zvyšování finančního začlenění) a d) poradenství včetně technických odborných znalostí za účelem zkvalitnění zemědělské produkce. Bude zvážena i spolupráce s cílem minimalizovat dlouhodobý dopad odvětví energetiky na životní prostředí a změnu klimatu.

Technickou pomoc lze nabízet prostřednictvím nástroje DCI a dalších nástrojů pro zlepšení správy veřejných financí (v rámci spojeného úsilí MMF, Světové banky a EU) a prostřednictvím poradenství v oblasti hospodářských reforem.

Počáteční finanční prostředky k provázání rozvoje s humanitární pomocí by mohly plynout z tzv. fondu Madad a nástroje IcSP. Takové vazby musí navazovat na stávající podporu a být co nejrychleji rozšiřovány, aby reagovaly na situaci dlouhodobého vysídlení a umožnily přípravu návratu vnitřně vysídlených osob do jejich domovů, a položily tak základy stability a udržitelnému hospodářskému růstu.

Okamžitě po uzavření rámcové dohody může EIB – banka Evropské unie – zvážit zahájení operací v Iráku se zaměřením hlavně na podporu rozvoje hospodářské a sociální infrastruktury. EIB by mohla nabídnout své odborné znalosti, tj. poskytnout předběžné poradenské služby pro identifikaci a přípravu klíčových projektů. Takovým projektům může napomoci i poskytnutím finančních prostředků buď ve formě rizikového kapitálu, nebo půjček a smíšeného financování. Na základě zkušeností z oblastí, kde došlo k ukončení konfliktu, by EIB rovněž mohla zvážit možnost zřídit a spravovat zvláštní svěřenské fondy.

2.3.3 Podporovat budování míru, národní usmíření a přechodné soudnictví

Kromě politických reforem by Irák měl být podporován na cestě národního usmíření a dialogu mezi náboženskými skupinami s cílem rozvinout smysl pro občanství nezávislý na náboženské a etnické příslušnosti a prosazovat kulturní rozmanitost v zemi. Při budování míru, propagaci irácké národní identity, potírání sektářské propagandy, ochraně kulturního dědictví a rozmanitosti, jakož i prosazování těchto témat u vlády mají klíčovou úlohu organizace irácké občanské společnosti.

V otázce spravedlnosti a odškodnění bude irácká vláda muset provádět obtížné volby, například prostřednictvím národního procesu „pravdy a usmíření“, který nesmí brát ohled na příslušnost k náboženské skupině, a zabývat se nejen zločiny spáchanými Dá'íš a příslušníky sunnitské komunity, ale i šíitskými milicemi a iráckými bezpečnostními silami. Tento proces může mít zásadní význam pro posílení iráckého občanství.

Může být nutné poskytnout mezinárodní podporu při policejní práci či operacích k udržení míru v oblastech, kde jednotlivá společenství zůstávají v konfliktním vztahu.

Prostředky zapojení EU: Je třeba zvážit podporu z nástroje EIDHR a/nebo tzv. fondu Madad soudním a parlamentním orgánům i organizacím občanské společnosti na pomoc při budování míru a přechodném soudnictví.

Pro usmíření bude důležité řešit závažné válečné zločiny a porušení lidských práv, které byly spáchány. EU by proto měla být nápomocna veřejným orgánům, nevládním organizacím a Mezinárodnímu trestnímu soudu.

3 – PŘEDPOKLADY, ČASOVÝ RÁMEC A PŘEZKUM

Schopnost EU plnit výše uvedené cíle a opatření bude podstatně záviset na vývoji situace na místě, například stavu boje proti Dá'iš, a ochotě národních a regionálních aktérů jednat podle stanovených cílů.

V ideálním případě budou Dá'iš a jiné teroristické skupiny v Iráku i v Sýrii poraženy a souběžně se vyřeší politické problémy těchto zemí. Pokud by se ale všechny cíle splnily pouze v Sýrii, nebo Iráku bez odpovídajícího pokroku v druhé zemi, mohlo by to ohrozit trvalou stabilitu a hospodářský rozvoj regionu.

Tento rámec je víceletý. Aby zůstal relevantní, bude vyžadovat vysokou míru pružnosti umožňující přizpůsobit se situaci v těchto zemích. Za účelem posouzení významu politik EU se navrhuje vytvořit proces každoročního přezkumu. Jeho součástí by měl být přezkum vnímání politik EU mezi hlavními příjemci v Sýrii, Iráku a širším regionu s cílem zaručit nutnou a trvalou podporu angažovanosti EU ze strany místního obyvatelstva.

EU musí dbát na to, aby dokázala co nejúčinněji prezentovat svůj strategický závazek jak občanům EU (vzhledem k dopadu krizí v Sýrii a Iráku na EU a k učiněným finančním závazkům), tak místnímu obyvatelstvu v těchto zemích i širším regionu.

FINANČNÍ VÝKAZ

RÁMEC NÁVRHU/PODNĚTU

1.1. Název návrhu/podnětu

Společné sdělení Komise a vysoké představitelky pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku:
„Prvky regionální strategie EU pro Sýrii a Irák i pro hrozbu představovanou skupinou Dá'iš“

1.2. Příslušné oblasti politik podle členění ABM/ABB⁷

Okruh 4 – Globální Evropa
HLAVA 19 – NÁSTROJE ZAHRANIČNÍ POLITIKY
HLAVA 21 – ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCE
HLAVA 22 – ROZŠÍŘENÍ
HLAVA 23 – HUMANITÁRNÍ POMOC A CIVILNÍ OCHRANA

1.3. Povaha návrhu/podnětu

- ☐ Návrh/podnět se týká **nové akce**
- ☐ Návrh/podnět se týká **nové akce následující po pilotním projektu / přípravné akci**⁸
- ☒ Návrh/podnět se týká **prodloužení stávající akce**
- ☐ Návrh/podnět se týká **akce přesměrované na jinou akci**

1.4. Cíle

1.4.1 Víceleté strategické cíle Komise sledované návrhem/podnětem

Globální Evropa: silnější pozice na mezinárodní scéně

⁷ ABM: řízení podle činností (activity-based management) – ABB: sestavování rozpočtu podle činností (activity-based budgeting).

⁸ Uvedené v čl. 54 odst. 2 písm. a) nebo b) finančního nařízení.

Blízký východ v současnosti prochází hlubokou krizí. Konflikty v Sýrii a Iráku jsou nejen odrazem, ale i motorem této krize a mají rostoucí potenciál destabilizovat sousední země (včetně Turecka jako kandidátské země) i širší region. Tyto krize způsobily humanitární katastrofu, jež postihla více než 13,5 milionu lidí, kteří byli přinuceni uprchnout ze svých domovů, a více než 17 milionů lidí, kteří potřebují humanitární pomoc (12,2 milionu v Sýrii a 5,2 milionu v Iráku).

Po více než čtyřech letech brutálního konfliktu v Sýrii se ukázalo, že proklamovaný úmysl skupiny Dá'íš jednat jako alternativní stát s radikální ideologií je přitažlivý pro extremisty v regionu i mimo něj, zejména v těch syrských a iráckých oblastech, kde se zhroutila státní moc a převážil pocit politické a socioekonomické marginalizace.

Jakožto významný aktér v regionu nese EU odpovědnost za to, že využije svého vlivu a četných nástrojů, jež má k dispozici, účinným a soudržným způsobem na ochranu lidského života, lidských práv a důstojnosti, a že v úzké spolupráci s regionálními a mezinárodními partnery pomůže tyto krize vyřešit. Kromě toho existují přesvědčivé důvody, proč by EU měla ve vlastním zájmu zvýšit svou angažovanost v Sýrii, Iráku a sousedních zemích.

1.4.2 Specifické cíle a příslušné aktivity ABM/ABB

Příslušné aktivity ABM/ABB

19.02 – Nástroj přispívající ke stabilitě a míru – Reakce na krize, předcházení konfliktům, budování míru a připravenosti na krize

21.02 – Nástroj pro rozvojovou spolupráci (DCI)

21.03 – Evropský nástroj sousedství (ENI)

21.04 – Evropský nástroj pro demokracii a lidská práva

22.02 – Proces a strategie rozšíření

23.02 – Humanitární pomoc, potravinová pomoc a připravenost na katastrofy

Specifické cíle týkající se aktivity ABM – 19 02

V krizových situacích nebo v případě vznikajících krizí urychleně přispívat k nastolení stability účinnou reakcí, která má pomoci vytvořit nebo obnovit podmínky potřebné k řádnému provádění vnějších politik a činností Unie podle článku 31 Smlouvy o EU.

Specifické cíle týkající se aktivity ABM – 21 02

Podpora udržitelného inkluzivního rozvoje v partnerských zemích a regionech a prosazování demokracie, právního státu, řádné správy věcí veřejných a úcty k lidským právům, jak je stanoveno ve Smlouvě o EU, s cílem především vymýtit chudobu.

Specifické cíle týkající se aktivity ABM – 21 03

Podpora budování důvěry a dalších opatření přispívajících k bezpečnosti, jakož i předcházení konfliktům a jejich řešení.

Specifické cíle týkající se aktivity ABM – 21 04

Lepší úcta k lidským právům a základním svobodám a jejich lepší dodržování.

Specifické cíle týkající se aktivity ABM – 22 02

Podpora hospodářského, sociálního a územního rozvoje.

Specifické cíle týkající se aktivity ABM – 23 02

Poskytování humanitární pomoci na záchranu životů a mezinárodní ochrany.

Ze všech těchto nástrojů budou financována opatření, která přispějí ke splnění cílů stanovených ve sdělení:

Cíle společné pro Sýrii, Irák a ostatní zasažené země

1. Podporovat regionální angažovanost v zájmu bezpečnosti a dlouhodobého míru
2. Izolovat a porazit Dá'iš jako vojenskou sílu a teroristickou organizaci a potlačit její ideologický vliv
3. Zabránit regionálním dopadům a zvýšit zabezpečení hranic
4. Poskytovat humanitární pomoc na záchranu životů a mezinárodní ochranu
5. Zlepšit místní odolnost v Sýrii, Iráku a zasažených sousedních zemích

V Sýrii:

1. Usilovat o politickou transformaci
2. Posílit umírněnou opozici a občanskou společnost
3. Poskytovat základní služby a podílet se na obnovení správy v oblastech se sníženým výskytem násilností
4. Prosazovat lidská práva a mezinárodní humanitární právo a zajistit zodpovědnost
5. Připravit se na situaci po ukončení krize

V Iráku:

1. Pomáhat irácké vládě, aby se začleňování stalo realitou
2. Podporovat základní služby, hospodářský rozvoj a boj proti korupci
3. Podporovat budování míru, národní usmíření a přechodné soudnictví

1.5. Odůvodnění návrhu/podnětu

1.5.1 Potřeby, které mají být uspokojeny v krátkodobém nebo dlouhodobém horizontu

EU musí zajistit udržitelné a předvídatelné financování odpovídající bezprecedentní míře potřeb v regionu.

1.5.2 Přidaná hodnota ze zapojení EU

EU již stojí v čele mezinárodního úsilí o podporu zejména syrského lidu. Navrhovaná strategie bude vycházet ze *strategie EU týkající se boje proti terorismu pro Sýrii a Irák se zvláštním zaměřením na zahraniční bojovníky* a ze společného sdělení *Na cestě ke komplexnímu přístupu EU k syrské krizi*.

1.5.3 Závěry vyvozené z podobných zkušeností v minulosti

Využije se několik nástrojů, které mají řešit krizi z různých úhlů a zabránit přelévání konfliktu do sousedních zemí, v souladu se společným sdělením „Na cestě ke komplexnímu přístupu EU k syrské krizi“. Reakci je nezbytné efektivně koordinovat.

1.5.4 Soulad a možná synergie s dalšími vhodnými nástroji

Návrh zvažuje kombinaci různých nástrojů. Činnosti se vzájemně posilují, a proto by v zásadě měly být prováděny souběžně.

1.6. Doba trvání akce a finanční dopad

☒ Časově omezený návrh/podnět

☒ Návrh/podnět s platností v roce 2015 a 2016

☒ Finanční dopad v roce 2015 a 2016

1.7. Předpokládaný způsob řízení⁹

☒ Přímé řízení Komisí

☒ prostřednictvím jejích útvarů, včetně jejích zaměstnanců v delegacích Unie;

☒ prostřednictvím výkonných agentur;

⁹ Vysvětlení způsobů řízení spolu s odkazem na finanční nařízení jsou k dispozici na stránkách BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

☒ **Nepřímé řízení**, při kterém jsou úkoly souvisejícími s plněním rozpočtu pověřeny:

☒ třetí země nebo subjekty určené těmito zeměmi;

☒ mezinárodní organizace a jejich agentury (upřesněte);

☐ EIB a Evropský investiční fond;

☐ subjekty uvedené v člancích 208 a 209 finančního nařízení;

☒ veřejnoprávní subjekty;

☒ soukromoprávní subjekty pověřené výkonem veřejné služby v rozsahu, v jakém poskytují dostatečné finanční záruky;

☐ soukromoprávní subjekty členského státu pověřené uskutečňováním partnerství soukromého a veřejného sektoru a poskytující dostatečné finanční záruky;

☐ osoby pověřené prováděním zvláštních činností v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky podle hlavy V Smlouvy o EU a určené v příslušném základním právním aktu.

Pokud vyberete více způsobů řízení, upřesněte je v části „Poznámky“.

Poznámky

O způsobech řízení se rozhodne podle podmínek příslušných nástrojů ve finančních rozhodnutích.

2. SPRÁVNÍ OPATŘENÍ

2.1. Pravidla pro sledování a podávání zpráv

Upřesněte četnost a podmínky.

Použijí se pravidla pro sledování a podávání zpráv stanovená v příslušných právních základech.

2.2. Systém řízení a kontroly

2.2.1 Zjištěná rizika

1. Nedostatečná stabilita politických a správních struktur v partnerských zemích může vyvolat problémy při koncipování programů a prodlevy při vyplacení finančních prostředků a může snižovat účinnost pomoci.
2. Nedostatečná informovanost může bránit v řešení problémů spojených s řízením pomoci.

2.2.2 Informace o zavedeném systému vnitřní kontroly

Předpokládané metody kontroly jsou v souladu se standardy vnitřní kontroly Komise stanovenými v plánech řízení příslušných útvarů.

V oblasti humanitární pomoci je zaveden účinný systém kontroly založený na využívání externích odborníků, kteří provádějí předběžná posouzení projektů, monitorování projektů a rovněž hodnocení. Humanitární projekty podléhají externímu auditu.

2.3. Opatření k zamezení podvodů a nesrovnalostí

Upřesněte stávající či předpokládaná preventivní a ochranná opatření.

Ochrana finančních zájmů Evropské unie a boj proti podvodům a nesrovnalostem tvoří nedílnou součást příslušných právních základů. Za administrativní monitorování smluv a plateb bude odpovídat příslušná schvalující osoba a za humanitární pomoc ústředí, kterému budou asistovat odborníci z GŘ ECHO v této oblasti. Zvláštní pozornost bude věnována povaze výdajů (způsobilost výdajů), dodržení rozpočtů (skutečné výdaje) a ověření podpůrných informací a příslušné dokumentace (doložení výdajů).

3. ODHADOVANÝ FINANČNÍ DOPAD NÁVRHU/PODNĚTU

3.1. Okruhy víceletého finančního rámce a dotčené výdajové rozpočtové položky

Stávající rozpočtové položky

V pořadí okruhů víceletého finančního rámce a rozpočtových položek.

Okruh víceletého finančního rámc e	Rozpočtová položka	Druh výd aje	Příspěvek			
	číslo [název.....]	RP/ N RP ₁₀	zemí E S V O 11	kandid átsk ých ze mí 12	třetíc h ze m í	ve smyslu čl. 21 odst. 2 písm. b) finančního nařízení
4	23 02 01 HUMA – Humanitární pomoc	RP/ N RP	NE	NE	NE	NE

¹⁰ RP = rozlišené prostředky / NRP = nerozlišené prostředky.

¹¹ ESVO: Evropské sdružení volného obchodu.

¹² Kandidátské země a případně potenciální kandidátské země západního Balkánu.

3.2. Odhadovaný dopad na výdaje

3.2.1 Odhadovaný souhrnný dopad na výdaje

v milionech EUR (zaokrouhleno na tři desetinná místa)

Okruh víceletého finančního rámce	Číslo	Okruh 4 Globální Evropa
-----------------------------------	-------	-------------------------

GŘ: ECHO			Rok N ¹³	Rok N + 1	Rok N + 2	Rok N + 3	Vložit počet let podle trvání finančního dopadu (viz bod 1.6)			CELKEM
•Operační prostředky										
23 02 01 Poskytování rychlé a účinné humanitární a potravinové pomoci odvíjející se od skutečných potřeb	Závazky	(1)	50							50
	Platby	(2)	50							50
	Platby	(2a)								

¹³ Rokem N se rozumí rok, kdy se návrh/podnět začíná provádět.

Prostředky správní povahy financované z rámce na zvláštní programy ¹⁴			Nepoužije se							
CELKEM prostředky pro GR ECHO	Závazky	=1+1a +3	50							50
	Platby	=2+2a +3	50							50

•Operační prostředky CELKEM	Závazky	(4)	50							50
	Platby	(5)	50							50
•Prostředky správní povahy financované z rámce na zvláštní programy CELKEM		(6)	Nepoužije se							
CELKEM prostředky z OKRUHU 4 víceletého finančního rámce	Závazky	=4+ 6	50							50
	Platby	=5+ 6	50							50

¹⁴ Technická a/nebo administrativní pomoc a výdaje na podporu provádění programů a/nebo akcí EU (bývalé položky „BA“), nepřímý výzkum, přímý výzkum.

3.2.2 *Odhadovaný dopad na prostředky správní povahy*

3.2.1.1. Shrnutí

☒ Návrh/podnět nevyžaduje využití prostředků správní povahy.

3.2.1.2. Odhadované potřeby v oblasti lidských zdrojů

☒ Návrh/podnět nevyžaduje využití dodatečných lidských zdrojů.

3.2.3 *Soulad se stávajícím víceletým finančním rámcem*

☒ Návrh/podnět je v souladu se stávajícím víceletým finančním rámcem.

☒ Návrh/podnět si vyžádá úpravu příslušného okruhu víceletého finančního rámce.

Činnosti uvedené v tomto výkazu budou v celé výši financovány z dodatečných prostředků, jež budou získány přesuny v rámci finančního krytí nástrojů v oblasti vnějších vztahů, které spadají do okruhu 4 víceletého finančního rámce, a jeho úpravou. Komise navrhne převedení prostředků z rezervy na pomoc při mimořádných událostech do humanitární pomoci v roce 2015; jakékoli přerozdělení závazků potřebné v roce 2016 bude provedeno v rámci rozpočtového procesu pro rok 2016.

Zdroje finančních prostředků jsou popsány v níže uvedené tabulce.

Balíček pro krizi v Sýrii a sousedních zemích na dva roky (2015–2016)*(Prostředky na závazky)*

GŘ	Finanční nástroje H4	2015 V milionech h EUR	2016 V milionech EUR	2015–2016 V milionech EUR
ECHO	HUMA – HIP (plán humanitární pomoci) Sýrie a Irák	200	200	400
NEAR	ENI – Syrská krize	72	72	144
	IPA – Turecko	78	78	156
DEVCO	DCI	50	50	100
FPI	IcSP	35	35	70
DEVCO	EIDHR	7	8	15
ECFIN	Záruka za úvěr*		65	65
EAR	Rezerva na pomoc při mimořádných událostech*	50		50
Celkem		492	508	1 000

* Aby mohly být využity, navrhne se převod (v roce 2015) nebo přerozdělení těchto prostředků (v návrhu rozpočtu na rok 2016) do příslušných nástrojů.

3.2.4 Příspěvky třetích stran

Návrh/podnět nepočítá se spolufinancováním od třetích stran.

3.3. Odhadovaný dopad na příjmy

X Návrh/podnět nemá žádný finanční dopad na příjmy.